

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM
BAKANLIĞI

T.C.
VAKIFLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

VAKIF ŞEHİR

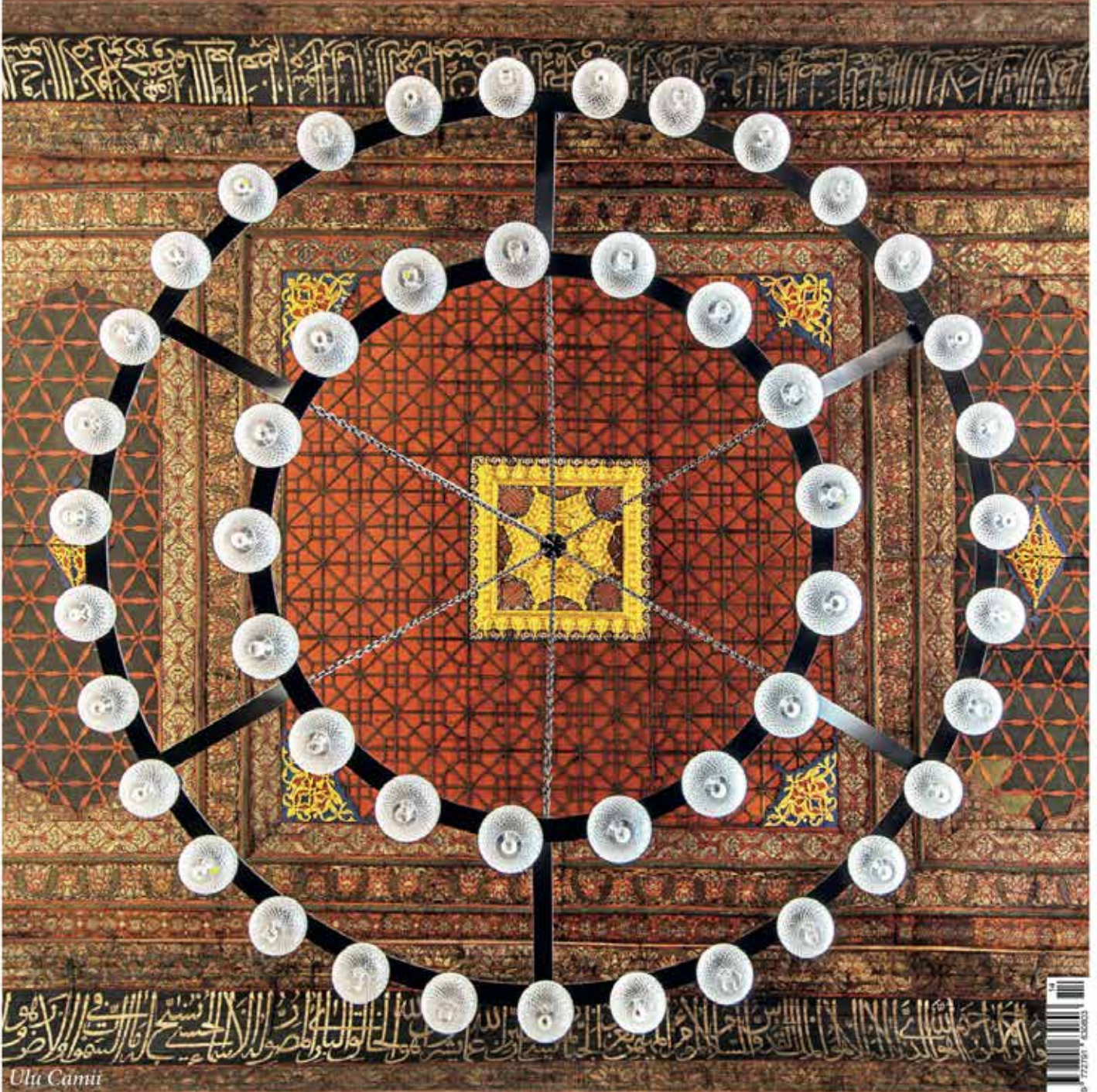
DIYARBAKIR

İSLAM DÜNYASININ
5. HAREM-İ ŞERİFİ
"ULU CAMİİ"

"VAKIF HABERDAR OLMAK,
VARLIĞIN ANLAMINI BİLMEK
DEMEKTİR"

"GEÇMİŞTEN
DEVRALDIĞIMIZ ZENGİN
MİRASIMIZI GELECEK
KUŞAKLARA TAŞIMANIN
YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜ
TAŞIYORUZ"

15 MAYIS - 15 HAZİRAN 14. SAYI

Ulu Camii

KODU TARAYIN

EFT SAATİ KAÇACAK DIYE
**APAR TOPAR
İŞLEM YAPMAKTAN
BIKMADINIZ MI?**

Kodu okutup görüntülü görüşmeyle hemen Vakıf Katımlı olun,
17.20'ye kadar EFT yapmanın konforunu yaşayın. Üstelik ücretsiz!*

* Dijital kanallarımızdan yapılacak işlemlerde geçerlidir.

VAKIF KATILIM

Ortak geçmiş, ortak gelecek.

0850 202 1 202 | 444 44 77 | vakifkatilim.com.tr

***Bir hayır eseri bırakmaksızın gidenler,
dünyaya gelmemiş sayılabilir.***

Ali Emiri Efendi

Vakfet, Yasat, Yaşa

VAKIF ŞEHİRİ “DİYARBAKIR”

Modern devletlerin günümüzde yapmış olduğu çok sayıda hizmet, geçmişte vakıflar eliyle başarılı bir şekilde yürütülmüştür. Vakıflar hangi amaçlarla kurulmuş olursa olsun, tarihsel süreçte birbirinden önemli hizmetleri insanlık için yerine getirmiştir. Vakıflarımız, hayırseverlerle ihtiyaç sahipleri arasında köprü olmuş, sağ elin verdiğini sol ele göstermemişlerdir. Bu şekilde toplumsal dengeyi de son derece başarılı bir şekilde korumuşlardır. Vakıflarımızın bu yapısı İslamiyetin kabulü ile birlikte kurumsal bir hal almış ve tüm dünyada parmakla gösterilir hale gelmiştir.

Diyarbakır, doğu ile batıyı birleştiren bir noktada Dicle Vadisine hâkim bir tepe üzerinde konumlanan ve Bereketli Hilal üzerinde binlerce yıldır medeniyetlere ev sahipliği yapan bir merkezdir. İlk yerleşimden günümüze değin birçok medeniyeti bünyesinde barındıran şehir, Osmanlıların egemenliğine girdikten sonra tam bir vakıf şehri olmuştur.

Müslümanların 5. Harem-i Şerif’i (Mukaddes Mabed) Ulu Camii, şehrin ilk Osmanlı camisi olan Fatih Paşa (Kurşunlu) Camii, kentin görkemli anıtsal yapılarından Şeyh Matar (Dört Ayaklı Minare) Camii, adeta misk kokan Parlı Sefa Paşa Camii ve rehberlerin uğrak noktası Deliller Hanı Diyarbakır’da yer alan vakıf kültür eserlerimizden sadece bazılarıdır.

Medeniyetimizin özü olan vakıflarımız; Allah rızasını gözetmek için hizmetlerini yerine getirir. İhtiyaçlardan ortaya çıkan vakıflar, vatandaşların her türlü sıkıntısında yanında olmaktadır. Ülkemiz ve tarihimiz açısından önemli bir şehir olan Diyarbakır için Vakıflar Genel Müdürlüğü olarak; 133 milyon 903 bin 446 TL bütçeyle 268 işi tamamladık. Genel Müdürlüğümüzce Diyarbakır ilinde 2002 yılında imaret ve sıcak yemek hizmetinden yararlanan kişi sayısı 200 iken 2023 yılında 7 bin 722 kişiye yükseldi. 2002-2023 yılları arasında bu hizmete harcanan tutar ise toplam 32 milyon 360 bin 608 TL olmuştur. 2002 yılında muhtaç aylığı alanların sayısı 71 iken 2023 yılında 329 kişiye yükselmiştir. 2002-2023 yılları arasında toplam 31 milyon 384 bin 777 TL tutarında muhtaç aylığı ödenmiştir. 2006 yılında 200 öğrenciye burs verilirken 2023 yılında burs verilen öğrenci sayısı 477’ye yükselmiştir. İlk-ortaokul ve lise ile yükseköğrenim öğrencilerine verilen burs hizmetlerinde ise 2002-2023 yılları arasında toplam 5 milyon 683 bin 345 TL harcanmıştır.

Bir kültür ve medeniyet göstergesi olarak gördüğümüz vakıflar, dünya var oldukça hizmetlerine devam edecek, kadim medeniyetimiz ve geleceğin öncüsü olacaktır.

Sinan AKSU

T.C. Vakıflar Genel Müdürü

KONUKLARIMIZ

ALİ İHSAN SU (Diyarbakır Valisi)

1959 yılında Konya'da doğan Ali İhsan Su, üniversite öncesi eğitimini Konya'da tamamlamıştır. İ. Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesinden 1985 yılında mezun olup, master eğitimini bitirdikten sonra 1988 yılında İçişleri Bakanlığı Kaymakam Adaylığı sınavını kazanarak Mülki İdare Amirliği mesleğine girmiştir. 1989 yılında İçişleri Bakanlığı tarafından 1 yıllık süre ile İngiltere'ye mesleki inceleme ve staj programı için gönderilen Ali İhsan Su, Valilik düzeyinde birçok takdir ve teşekkür belgesi almış olup, ayrıca çalıştığı İl ve İlçenin sivil toplum kuruluşlarından da çeşitli ödüller almıştır.

M. İHSAN ARSLAN (Vakıf İnsan)

İş adamı, gazeteci ve vakıf insanı olan M. İhsan Arslan 1 Ocak 1948 tarihinde Batman'ın Sason ilçesinde doğdu. Çocukluğu Diyarbakır'ın Silvan ilçesinde geçti. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdikten sonra kamu kurumlarında bir süre memurluk ve öğretmenlik yaptı. Bu arada yüksek lisans ile doktorasını tamamladı. Daha sonra ihracat-ithalat ağırlıklı olmak üzere ticari faaliyetlerde bulundu. Yabancı sermayeli şirketler oluşturarak Diyarbakır'da boru, kablo ve mermer fabrikaları kurdu. 1995 yılında, sağlık, eğitim ve sosyal yardımlaşma alanlarında faaliyette bulunmak üzere M. İhsan Arslan Vakfı'nı kurdu ve kurucu mütevelli heyeti başkanlığını üstlendi.

EDİTÖRDEN

VAKIF KÜLTÜRÜNÜN RUHU

Binlerce yıllık medeniyetimizin Anadolu topraklarında kök salmasında öncü rol oynayan vakıf kültürümüzün ruhunu sizlere anlatmak için hazırladığımız Vakıf Şehir Dergimizin bu sayısında Bereketli Hilal üzerine inşa edilen ve Osmanlı egemenliğine girmesiyle tam bir vakıf şehir olan Diyarbakır'ı ele alıyoruz.

Camileri, kiliseleri, medreseleri, han ve hamamlarıyla Dicle Vadisi'ne hâkim bir tepe üzerine konumlanan, Diyarbakır...

Mimari özelliğiyle geçmişten günümüze uzanan ve Müslümanların 5. Harem-i Şerifi olarak kabul edilen Ulu Camii'yi sizler için anlattık. Diyarbakır'daki ilk Osmanlı esri olan Fatih Paşa (Kurşunlu) Camii'ni, şehrin en önemli anıtsal yapılarından olan Şeyh Matar (Dört Ayaklı Minare) Camii'ni ve rehberlerin konakladığı Delillerin Hanı'na dergimiz içerisinde yer verdik.

Dergimizin binlerce yıldır insanlığa hizmet veren eserlerimizi tanımanıza katkıda bulunacağını umuyor, keyifli okumalar diliyoruz.

Gül AŞIK
Vakıflar Genel Müdürlüğü
Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri

08

"BÖLGE
ESERLERİMİZ"

30

OSMANLI'DAN
GÜNÜMÜZE İLGİNÇ
VAKIFLAR

10

BEREKETLİ HİHAL'İN
İNCİSİ DİYARBAKIR

34

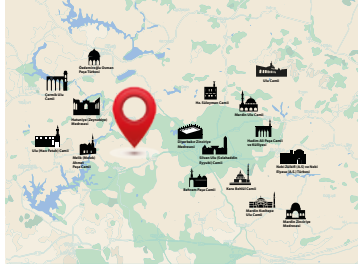
"GEÇMİŞTEN
DEVRALDIĞIMIZ ZENGİN
MİRASIMIZI GELECEK
KUŞAKLARA TAŞIMANIN
YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜ
TAŞIYORUZ"

Ali İhsan SU

22

VAKIF
ROTALARI

Camii - Türbe Taşhan - İmaret Hamam

38

"VAKIF HABERDAR
OLMAK, VARLIĞIN
ANLAMINI BİLMEK
DEMECTİR"

M. İHSAN ARSLAN

VakıflarGM

vakiflarmgm

VakıflarGM

Fotoğraflar;
Mehmet Kala

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM
BAKANLIĞI

Vakıf Şehir Dergisi,
Vakıf Katılım desteği
ile yayımlanmaktadır.

QR Kodu
Okutarak
Konuma
Gidebilirsiniz

T.C.
VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
DİYARBAKIR BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ

Hakan Demir
Bölge Müdürü
diyarbakir@vgm.gov.tr

Bağlı İller: Batman, Bingöl, Diyarbakır,
Mardin;

04122240160 - 04122239901

İnönü Cad. Uçar sokak Tekkapı
Karşısı No:1 Sur/Diyarbakir

24 İSLAM DÜNYASININ 5. HAREM-İ ŞERİFİ "ULU CAMİİ"

46 DİYARBAKIR EFSANELERİ

VAKIF ŞEHİR

**T.C. VAKIFLAR GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ ADINA
YAYIN KURULU BAŞKANI**

GENEL MÜDÜR
SİNAN AKSU

YAYIN KURULU ÜYELERİ
GENEL MÜDÜR YARDIMCILARI
Erol ÖKTEN
Aydın Cem ASLANBAY
Hayrullah ÇELEBİ

YAYIN KOORDİNATÖRÜ
Gül AŞIK

**KÜLTÜR VE TESCİL DAİRE
BAŞKANI**
Mevlüt ÇAM

**SANAT ESERLERİ VE YAPI
İŞLERİ DAİRE BAŞKANI**
Şengül KONCAGÜL

DIŞ İLİŞKİLER DAİRE BAŞKANI
Sevim Çağla SERİM

**HAYIR HİZMETLERİ DAİRE
BAŞKANI**
Taner KARADAYI

FOTOĞRAF EDITÖRÜ
İbrahim DAŞTAN
Kubilay ÇALIKOĞLU

KURUMSAL İLİŞKİLER
Sadık ÖZDEMİR

EDITÖR
A.Baha YILMAZ
Hayati TEK
İlter SAĞIRSOY
Kaan BAŞAK

YAYINCI KURULUŞ
Art Mental A.Ş.
Adına İmtiyaz Sahibi
Ali ATAY

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Seda BAŞARAN TAŞDELEN

Art Mental Yayınları
Medya Grubu Başkanı
Doğan ACAR

Kreatif Çalışma
FLY MEDYA A.Ş.

Yazışma Adresi
www.vakifsehir.com
basin@vgm.gov.tr
0312 415 50 40
Yaygın, Süreli, Türkçe

BASKI
Afşar Medya Matbaacılık
San. Tic. A.Ş.
Ostim OSB Mah. 1424. Sk.
Ostim Mega Center 8/2
Yenimahalle / ANKARA
E-POSTA
Info@afsm medya.com
TELEFON
0312 394 39 22

Yayıncı Kuruluş Adresi
Hilal Mah. 707. Sok.
Çankaya/Ankara
(0312)424 24 00

Bu dergi uluslararası grafik tasarım ve editöryal ilkeler uyarınca hazırlanmıştır. Vakıf Şehir Dergisi aylık olarak yayımlanır. Dergide yer alan makale, araştırma, yorum, röportaj gibi yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir. Dergide yer alan yazılardan kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

ISSN: 27916308
Mayıs 2023 Sayı:14

UYGARLIKLARIN KESİŞME NOKTASI "DİYARBAKIR"

**ŞEHİR BEREKETLİ
HİLAL ÜZERİNE
KURULMUŞTUR.**

**DİYARBAKIR'DA PEK
ÇOK MEDENİYETİN
AYAK İZLERİNE
RASTLANILMAKTADIR.**

**ÇİN SEDDİ'NDEN
SONRAKİ EN BÜYÜK
SURLARA SAHİPTİR.**

**OSMANLI HAKİMİYETİ
SONRASI ŞEHİR
KÜLTÜREL ANLAMDA
GELİŞME GÖSTERMİŞTİR.**

BÖLGE ESERLERİMİZ

FATİH PAŞA (KURŞUNLU) CAMİİ VE KÜLLİYESİ

Kurşunlu Camii olarak da bilinen Fatih Paşa Camii, 1516-1520 yılları arasında şehrin ilk Osmanlı Valisi Bıyıklı Mehmet Paşa tarafından yaptırılmıştır. Diyarbakır'da inşa ettirilen ilk Osmanlı eseridir. Duvarları çok güzel Osmanlı çinileri ile kaplıdır. Mihrabı ve minberi görkemli bir sanat yapıtı olan caminin ayrıntıları Selçuklu mimarisine benzemektedir.

**ESER; XVI. YÜZYIL BAŞLARINA
AİT ELBİSTAN ULU CAMİİ İLE
BİRLİKTE, TÜRK İSLÂM MİMARİSİNİN
BAŞLANGICINDA GÖRÜLEN MERKEZİ
PLANLI CAMİ TASARIMINI TEMSİL
ETMEKTEDİR.**

ERMENİ KATOLİK KİLİSESİ

Osmanlı sanatında Barok üslubun hâkim olduğu dönemlerde yapılmıştır. Kilise, üç nefli bazilikal planlıdır. Eser, gerek cephe, gerekse iç bezemesi açısından yerel üslubu yansıtır. Batıda, kilise plan tipolojisine uygun olarak bir narteks bulunmaktadır. Narteks bölümü, üç birimden oluşmaktadır. Kilisenin cephesi, bazalt malzemenin sertliğinden dolayı, Diyarbakır'daki diğer geleneksel yapılarda görüldüğü gibi sadedir.

ERMENİ PROTESTAN KİLİSESİ

Yapı, Diyarbakır'daki Ermeni Kiliselerinde görülmeyen kapalı Yunan haçı şeklinde planlanmıştır. Kareye yakın dikdörtgen planlı kilisenin, merkezinde ahşap iskeletli kubbe, yan mekânlarında ahşap kirişlemeli düz dam mevcuttur. Yığma

yapım tekniğinde inşa edilen yapının, geçiş elemanlarında ve pencere kemerlerinde tuğla kullanılırken, payandalarda ve kemerlerde yonu taş kullanılmıştır. Sekizgen kemer ayaklarının taşıdığı kubbeye geçiş, pandantifle sağlanmıştır. Kubbenin ağırlığını payelere aktaran kemerler, paye başlıkları üzerine yerleşmiştir.

PARLI SEFA PAŞA CAMİİ

Caminin Şah İsmail'in dedesi Şeyh Cüneyd Safi'nin isteği üzerine Uzun Hasan Tarafından yaptırıldığı, şeyhe hürmeten Camiü's Şafi denildiği ve sonradan Camiü's Sefa'ya çevrildiği tahmin edilmektedir. Caminin inşa esnasında kullanılan harcın içine misk katıldığı için duvarlarında misk kokusu kokarmış. Yapı, Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesinde "İpariye" (miskli) diye geçer, nemli havalarda dört duvarını koklasan misk kokar demiştir. Cami ihtişamı ile Diyarbakır'ın anıtsal nitelikte en önemli yapıları arasındadır. Caminin en dikkat çeken ögesi, kuzeydoğusunda

yapıdan bağımsız olarak yükselen minaresidir.

ŞEYH MATAR (DÖRT AYAKLI MİNARE) CAMİİ

Minare Diyarbakır'ın en önemli anıtsal yapılarından biridir. 1500 yılında Akkoyunlu Hükümdarı Kasım Bey tarafından inşa edilmiştir.

Halk arasında "Dört Ayaklı Minare" olarak da adlandırılmaktadır. Yekpare taş sütun üzerinde dört köşeli olarak inşa edilmiş yapı, Anadolu'nun tek dört ayaklı minare örneğidir. Siyah ve beyaz sıralı kesme taşlarla yapılmıştır.

GAZİ (SEMANOĞLU) KÖŞKÜ

Gazi Köşkü'nün asıl adı Semanoğlu Köşkü'dür. Mardin Kapısı'nın dışında Dicle Köprüsü'nün batı yamacındadır. XV. yüzyıldan kalma Akkoyunlu devri eseri olarak bilinir. I. Dünya Savaşı sırasında Atatürk'ün Diyarbakır'da kolordu komutanı iken karargâh olarak kullandığı köşktür. Siyah beyaz taşlardan almasıık örgülü olarak inşa edilmiştir. Köşkün birinci katında Sivri kemerli niş içine alınmış bir eyvan olup; eyvanın güney duvarında selsebil bulunmaktadır.

BEREKETLİ HİLAL'İN İNCİSİ DİYARBAKIR

Doğu ve batıyı bütünleştiren bir noktada Dicle Vadisine hâkim bir tepe üzerinde konumlanan Diyarbakır, Karacadağ'dan Dicle'ye kadar uzanan geniş bazalt platosunun doğu kenarında; Karacadağ lavlarının bittiği Dicle Vadisinin batısındadır. Coğrafi konumundan ötürü oldukça verimli topraklara sahip olması ve ana ulaşım yollarının kavşak noktasında bulunması ile Diyarbakır'da pek çok medeniyetin ayak izlerine rastlanmaktadır.

Diyarbakır; Fırat ve Dicle'den ismini alan Mezopotamya'da "Bereketli Hilal" olarak nitelendirilen bölgededir. Şehirde ilk olarak eski taş devri ve orta taş devirlerine ait yaşam izlerine Silvan'da Hassuni, Ergani'de Hilar ve Eğil mağaralarında rastlanmaktadır.

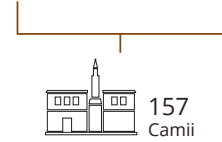
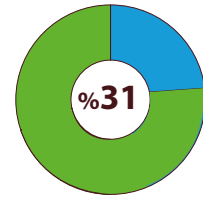
DİYARBAKIR MÜSLÜMANLAR TARAFINDAN FETHEDİLMİŞTİR

Halife Hz. Ömer döneminde başlatılan fetih hareketleri kuzey Mezopotamya'ya ulaşmıştır. 639 yılında Diyarbakır'a ulaşan Müslümanlar, beş aylık bir kuşatmadan sonra şehri ele geçirmiştir. Diyarbakır'ın fethinden sonra MarToma Kilisesi Ulu Camii'ye dönüştürülmüştür. Son halife Hz. Ali'nin 661'de ölümü üzerine halifelik Emevilere geçmiş ve Diyarbakır 750'ye kadar Emevi hakimiyetinde kalmıştır. Şehir daha sonra; Abbasi, Şeyhoğulları, Hamdaniler, Büveyhoğulları ve Mervanilerin hakimiyetine girmiştir. Bu dönemlerde kent imar olarak kalkınmaya başlamış; Diyarbakır suları başta olmak üzere kale ve on gözlü Dicle Köprüsü onarılmıştır. Mervanilerden sonra şehir Selçuklu egemenliğine girmiştir. Selçuklu hakimiyetine sonrası Diyarbakır, Artukluların kontrole geçmiş ve bundan sonra imar yanında kültürel faaliyetler hız kazanmıştır.

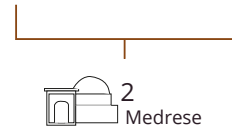
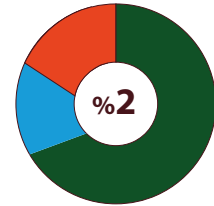
ŞEHİR ÖNEMLİ BİR TİCARET MERKEZİ OLMUŞTUR

Osmanlı Padişahı Yavuz Sultan Selim zamanında 1515 yılında fethedilen Diyarbakır bundan sonra bir medeniyet merkezi olmuştur. Kanuni Sultan Süleyman'ın birkaç kez ziyaret ettiği şehirde su kemerleri inşa ettirmiş ve şehre ünlü Hamravat suyunu getirtmiştir. Bu tarihten sonra şehir, kalkınmış yapılan hanlar, kervansaraylarla ticaret hayatı canlandırılarak önemli bir ticaret merkezi haline getirilmiştir.

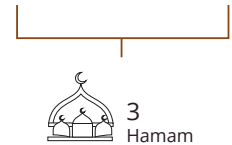
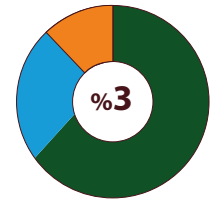
■ Cami

■ Medrese

■ Hamam

Diyarbakır kent merkezinin tarihine bakıldığında; Huriler, Asurlular, Aramiler, Urartular, İskitler, Medler, Persler, Romalılar, Sasaniler, Bizanslılar, Emeviler, Selçuklular ve Osmanlılar gibi devletlerin egemenliği görülmektedir. Verimli topraklarıyla Diyarbakır her daim uygarlıkların gözde alanı olmuştur.

MEDENİYETLER ŞEHİRİ “DİYARBAKIR”

DİYARBAKIR, M.Ö. 12.000 YILINA UZANAN TARİHİYLE BEREKETLİ HİLAL ÜZERİNDE KURULMUŞTUR. 639 YILINDA HZ. ÖMER'İN ŞEHİRİ FETHETMESİ SONRASI MÜSLÜMANLARIN HAKİMİYETİ ALTINA GİREN DİYARBAKIR O TARİHTEN BU ZAMANA İSLAM ŞEHİRİ OLMUŞTUR. 1515 YILINDA YAVUZ SULTAN SELİM'İN FETHETMESİYLE ŞEHİR, OSMANLI HAKİMİYETİ ALTINA GİRMİŞTİR.

- Diyarbakır'ın tarihi M.Ö. 12.000 yıl önceye uzanmaktadır.
- M.Ö. 10.400-9250 yıllarında “Körtik Tepe”de yerleşik hayata geçilmiştir.
- M.Ö. 3000’li yıllarda şehrin merkezinde Hurilerin izlerine rastlanmaktadır.
- 639 yılında Hz. Ömer Diyarbakır’ı fethetmiştir.
- 750 yılına kadar Emeviler yönetmiştir.
- 750-869 yılları arasında Abbasi hakimiyeti olmuştur.
- 869-899 yılları arasında Şeyhoğulları
- 930-980 yılları arasında Hamdaniler
- 980-984 yılları arası Büveyhoğulları
- 984-1085 yılları arası Mervaniler
- 1085-1093 yılları arası Selçuklular
- 1093-1097 yılları arası İnanoğulları
- 1142-1183 yılları arası Nisanoğulları
- 1183-1232 yılları arası Artukoğulları
- 1515 yılında Osmanlı hakimiyeti

HZ. SÜLEYMAN CAMİİ

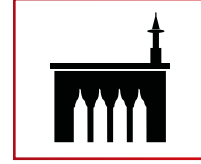
Eser, minarenin üzerinde yer alan kitabeye göre 1155-1160 tarihlerinde Nisanoğulları döneminde Cemalüddin ünvanlı Nisanoğlu Kemaleddin Ebu'l Kasım Ali tarafından yaptırılmıştır. Mimarı Diyarbakır'daki Nisanoğlu dönemi yapılarında adı geçen Hibetullah el- Gürgani'dir. Hz. Süleyman, Nasiriye ve Kal'a Camii olarak da anılan bu yapı

önemli bir inanç yeri olduğundan eserde her dönem eklemeler ve onarımlar yapılmıştır. 1631-1632 ile 1656 -1658 yıllarında Diyarbakır'da iki defa valilik yapmış Silahtar Murtaza Paşa tarafından cami onarılmıştır. Nitekim daha sonra 1875 yılında Diyarbakır'da Valilik yapan Ahmet Tevfik Paşa caminin dekorasyonu ile ilgilenip türbeyi onartmıştır.

BİLGİ

HZ. Süleyman Camii, Nasiriye Camii Meşhed Camii, Murtaza Paşa Camii ve Kale Camii olmak üzere birçok isimle anılmaktadır. Yapı günümüzde de geçmişten gelen önemini korumakta, hala ziyaret yeri olma özelliğini devam ettirmektedir.

BİLGİ

Mimar Sinan'ın etkileri görülen cami, kesme taştan ve tek kubbeli olarak yapılmıştır.

HADİM ALİ PAŞA CAMİİ VE KÜLLİYESİ

1534 ile 1537 yılları arasında Diyarbakır'ın 6. Valisi olarak görev yapmış Hadım Ali Paşa tarafından yaptırılmıştır. Cami, Şair Nakkaş Sai Mustafa Çelebi'nin yazdığı Tezkiretül'l- Bünyan ve Teskiretül Ebniye risalelerinde ismi geçmeyip ancak Tuhfetül Mimarın'da Mimar Sinan'ın eseri olarak ismi zikredilmiştir. Bir külliye niteliğinde düzenlenen ana yapının batısında aynı döneme tarihlenen bir medrese, doğusunda 1769- 1770 yıllarında eklenen bir mescit ile kuzey doğusunda da zikir yeri olarak kullanılan beşik tonozlu bir mekândan oluşmaktadır. Diyarbakır'ın anıtsal nitelikteki en önemli yapılarından biridir. Caminin batısında yer alan Medrese Hadım Ali Paşa'nın valilik döneminde de cami ile aynı dönemde yaptırılmıştır.

MELİK (MELEK) AHMET PAŞA CAMİİ

Diyarbakır'ın anıtsal nitelikte en önemli yapılarından biri olan cami, 1587-1591 yılları arasında Melik Ahmet Paşa tarafından yaptırılmıştır. Camii Tuhfetül Mimarın'da Mimar Sinan'ın eseri olarak geçmektedir. Camiye bir İstanbul eli değdiği bellidir. Almaşık örgüsü açısından İstanbul'daki Beşiktaş Sinan Paşa Camii'ni andırır. Ancak üst örtü sistemi ve son cemaat yeri benzemez. İki katlı oluşu, sekizgen planı ile ve çini mihrabı İstanbul Tahtakale Rüstem Paşa camisini çağrıştırmaktadır.

BİLGİ

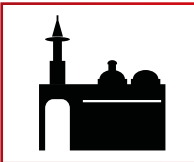
Plan ve mimarisinde Mimar Sinan'ın etkisi görülen yapı, 1587-1791 tarihleri arasında Osmanlılar döneminde Diyarbakırlı Melek Ahmed Paşa tarafından valiliği zamanında yaptırılmıştır.

BEHRAM PAŞA CAMİİ

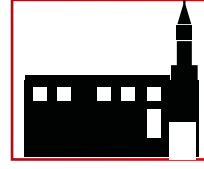
Diyarbakır'ın 13. Osmanlı Valisi Halhalı Behram Paşa tarafından 1564-1572 yılları arasında yaptırılmıştır. Cami Sinan'ın eserlerine dair kaynaklarda sadece Tuhfetü'l Mi'marin'de geçmektedir. Eser, ihtişamı ile dikkat çekmektedir. Siyah-beyaz renkli kesme taşlardan almasıık örgülü inşa edilen camii kare planlı olup, tek kubbelidir.

BİLGİ

Diyarbakır'ın taş işçiliği yönünden zengin yapıları arasındadır. Caminin içindeki duvarlar alttan belli bir yüksekliğe kadar XVI. yüzyıl İznik çinileriyle süslenmiştir.

BİLGİ

Hakim bir tepeye inşa edilen yapı, plan ve mimari özelliklerinden dolayı 16.yüzyılın sonu 17. yüzyılın başına tarihlendirilmektedir.

BİLGİ

Cami, Artuklu Emiri Necmeddin Alpi oğlu Timurtaş tarafından 1152- 1157 yılları arasında inşa ettirilmiştir. Eyyûbî döneminde 1227 yılında onarılmış ve bu onarımda bir mihrap ilave edilmiştir.

SİLVAN ULU (SELAHADDİN EYYUBİ) CAMİİ

İbn-i Şeddat Silvan'da 1031'de tarihli bir camiden bahsetmektedir. Halk arasında "Selahaddin Eyyubi Camii" olarak da bilenen yapının bu adla anılmasının nedeni Eyyubiler döneminde bazı onarımlar görmesi ve eklemeler yapılmasıdır. Kible duvarının doğu kanadında yer alan mihrapta Eyyubiler dönemine ait 1227 tarihli kitabe yer alır. Caminin kubbe eteğinde yer alan kitabeye göre Artuklu Emiri Necmeddin Alpi b. Timurtaş tarafından 1152-1157 yılları arasında inşa ettirilmiştir.

ULU (HACI FETAH) CAMİİ

Cami, plan ve mimari özelliklerinden dolayı 16.yüzyılın sonu 17. yüzyılın başına tarihlendirilmektedir. Hâkim bir tepe üzerinde ilk zamanlar tek kubbeli, küçük bir cami olarak inşa edilmiştir. Kubbenin üstü kiremit kaplamalı piramidal bir çatı ile örtülmüştür. Daha sonraki dönemlerde çeşitli yönere doğru eklemeler yapılarak yapı genişletilmiştir. İnşa edildiği arazinin doğal konumu nedeniyle batı kanadı iki katlı olarak inşa edilmiştir.

KARA BEHLÜL CAMİİ

Cami, Sancak Beyi Kara Behlül Bey tarafından 1566 - 1574 tarihleri arasında 16. yüzyıl ikinci yarısı inşa ettirilmiştir. Minaresi ise 1899 yılında yapılmıştır. Eser; kare planlı, tek kubbeli olarak inşa edilmiştir. Kubbe dıştan alaturka kiremitle kaplı piramidal bir çatı ile örtülmüştür.

BİLGİ

Cami XVI. yy.'da Diyarbakır Valisi İskender Paşa mahiyetinde bulunan Silvanlı Şeyh Ahmet zade Elvend Bey'in oğlu Karabehlül Bey tarafından yaptırılmıştır.

BİLGİ

Hazreti Elyesa Aleyhisselamin kabri Dicle Baraj Gölü havzasında kalacağı için Hazreti Zülkifl'in kabri ile birlikte, Nebi Harun Tepesi'nde yaptırılan türbeye nakledilmiştir.

NEBİ ZÜLKİFL (A.S.) VE NEBİ ELYASA (A.S.) TÜRBEŞİ

Asırlardan beri Hz. Zülkifl (A.S.) kabir ve makamının Diyarbakır'da olduğuna kuvvetle inanılmaktadır. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Zülkifl isminin yaygın kullanılmasında bu inanın etkili olduğu söylenilebilir. Bir külliye şeklinde dizayn edilen peygamberler kabirlerinin yanında tek kubbeli cami, ziyaretçilerin rahat bir şekilde ibadetlerini gerçekleştirebilmeleri için bayan ve erkeklerin için ayrı ziyaret mekânlalar ve gelen ziyaretçiler için kurbanları kesebilmeleri için kesimhane yapılmıştır.

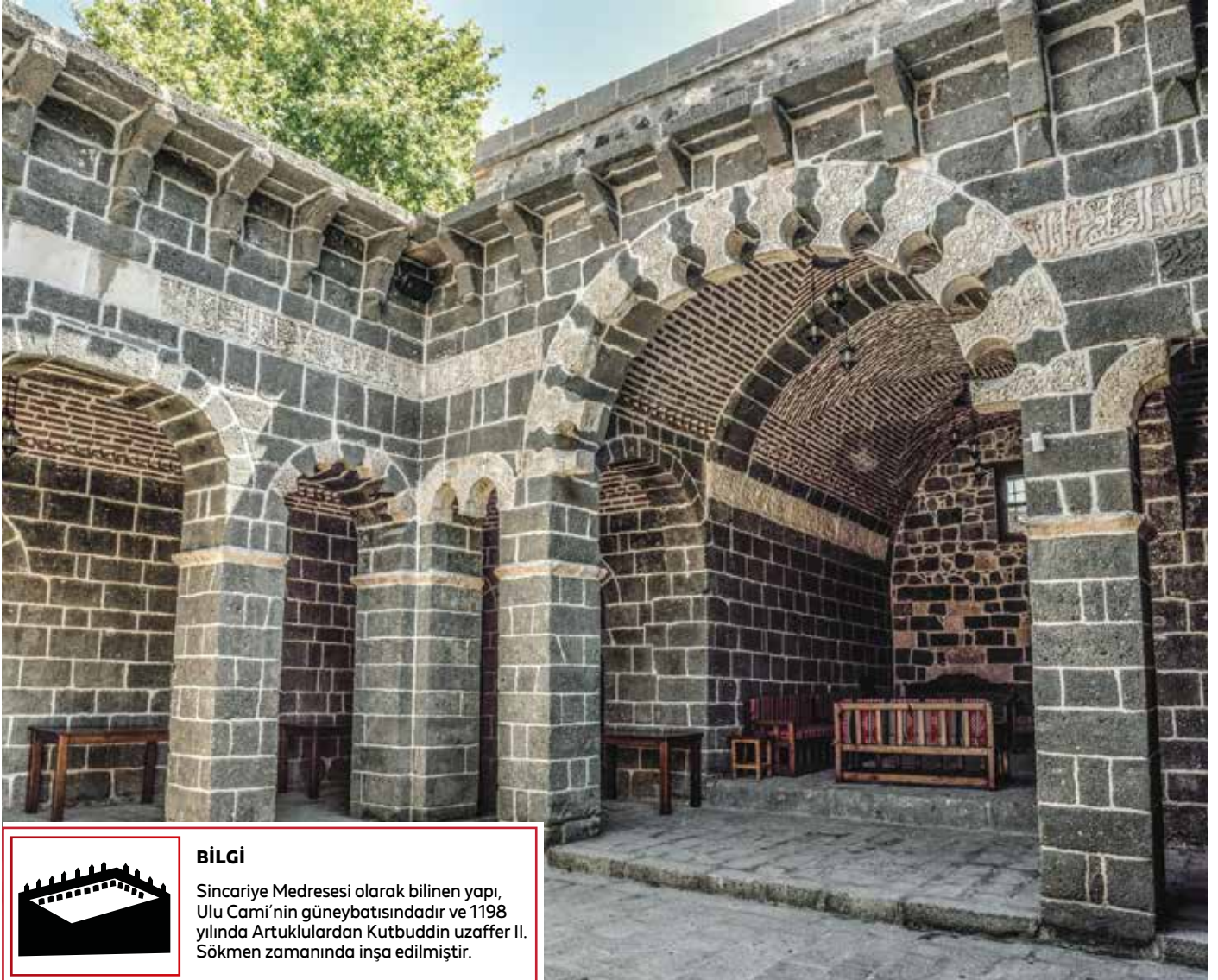

DİYARBAKIR ZİNCİRİYE MEDRESESİ

Ulu Camii'nin batısında yer alan medrese, bazı kaynaklarda Sincariye ya da Mercaniye olarak anılmaktadır. Eyyubi ve Akkoyunlular dönemine ait olan yapının avlu revakları üzerindeki kitabede adı geçen İsa Ebu Dirhem ismi Medresenin tarihlendirilmesinde yardımcı olmaktadır. Diyarbakır surlarında ismi geçen ve Artuklu döneminde yaşadığı bilinen Mimar İsa Ebu Dirhem'den dolayı

Zinciriye Medresesi'ni I. Sökmen zamanında 1198-1999 yılında tarihlendirmek mümkündür.

SİNCARİYE MEDRESESİ OLARAK BİLİNER YAPI, ULU CAMİ'NİN GÜNEYBATISINDADIR VE 1198 YILINDA ARTUKLULARDAN KUTBUDDİN UZAFFER II. SÖKMEN ZAMANINDA İNŞA EDİLMİŞTİR.

BİLGİ

Sincariye Medresesi olarak bilinen yapı, Ulu Cami'nin güneybatısındadır ve 1198 yılında Artuklulardan Kutbuddin uzafer II. Sökmen zamanında inşa edilmiştir.

MARDİN KIZILTEPE ULU CAMİİ

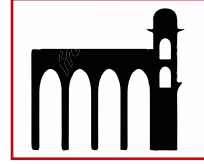
Ulu Camii dış görünüşü ve yapı detayları yönünden Meyyafarkin Ulu Camisi'ne benzerlik göstermektedir. Kesme taş ve tuğladan yapılmış olan caminin doğudaki avlu duvarından camiye girilmektedir. Cami mihrap duvarına paralel üç nefli ve dikdörtgen planlıdır. Caminin mimari süslemeleri zengin bir görünüm ortaya koymuştur. Giriş kapısının iki renkli taştan yapılmış dilimli kemerlerinde

Zengi mimarisinin özelliklerini yansıtmaktadır. Giriş kapısının nişi dilimli bir çerçeve içerisine alınmıştır. Aynı zamanda burada zengin bordürler, iki taraftaki yan portallerde de tekrarlanmıştır. Bunların aralarına zincir motifleri, şamdanlar, çeşitli yıldız şekilleri kabartma olarak işlenmiştir. Mihrap son derece zengin bir taş işçiliğini göstermektedir.

BİLGİ

Yapının inşasına Artukoğulları'ndan Yavlak Arslan (1184-1200) yapımına başlamış ve kardeşi Artuk Arslan (1200-1239) tarafından 1204 yılında tamamlanmıştır.

BİLGİ

Yapı, Moğol istilası sonrasında harap olmuş, 1297-1302 yılları arasında Anadolu Selçuklu Sultanı III. Alaaddin Keykubat zamanında onarılıp, minare eklenmiştir.

ÇERMİK ULU CAMİİ

Cami kitabesine göre 1144-1145 yıllarında Hasankeyf Artukluları'ndan Fahreddin Kara Arslan döneminde İnaloğullarından Ebu Mansur İlaldı tarafından yaptırılmıştır. Başka bir kitabede Camii 1242-1243 tarihinde Ebubekir oğlu Hacı Halid tarafından onarıldığı yazmaktadır. Cami, Sultan Alaaddin, Cami-i Çermik Cami-i Atik ve Şah Ali Bey isimleri ile anılmaktadır. Yapı bugünkü hali ile iki ayrı camiden oluşmakta olup iki ayrı zaman yaptırılmıştır.

MARDİN ULU CAMİİ

Yapının bugünkü plan şeklini Artuklu döneminde aldığını düşünmek mümkündür. Mevcut kitabelerden yapının ve minaresinin Artuklu Emiri Kudbeddin İlgazi ve oğlu Melik Hüsameddin İlgazi tarafından 1176-1186 yılları arasında yaptırıldığı anlaşılmaktadır. Bugünkü durumunu ise, eski şekline bağlı kalınarak Osmanlı son döneminde almıştır. Ancak, bu devirde yapılanların daha çok onarım ve revakların kapatılmasıyla Şafiler Mescidi'nin meydana getirilmesi gibi asıl plan şeklini değiştirmeyen düzenlemeler olduğu görülmektedir.

BİLGİ

Ali Emiri, Mardin Ulu Camii vakfiyesinin 1177-78 de düzenlenip, kırk yıl sonra 1216-17'de büyük bir taş yazıldığını kaydetmektedir.

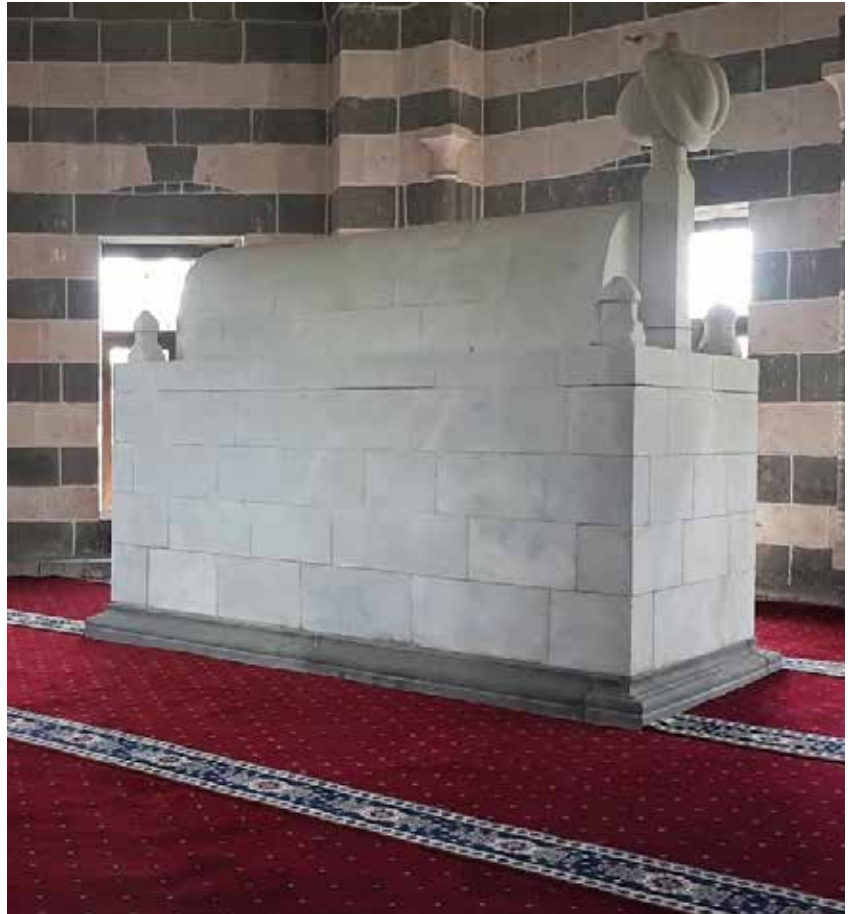
ÖZDEMİROĞLU OSMAN PAŞA TÜRBESİ

Diyarbakır'da 1571- 1575 yılları arasında valilik yapmış Özdemiroğlu Osman Paşa adına 1585 yılında yaptırılmıştır. Özdemiroğlu Osman Paşa Türbesi Fatih Paşa (Kurşunlu) Camii'nin doğusundaki hazirenin yanında yapıdan bağımsız olarak inşa edilmiştir. Kubbeli yapı plan itibarı ile alışagelmış türbelerden farklı olarak yapılmıştır. Her köşesine sivri kemerli niş içine alınmış düz lentolu birer pencere eklenmiştir. Türbeye kare planlı bir giriş mekânı ile geçiş sağlanır.

BİLGİ

Türbe duvarları içten kemerlerle hareketlendirilmiş olup; ışığın içeri girmesi için duvarların ortasında birer pencere yerleştirilmiştir. Özdemiroğlu Osman Paşa'nın mezarı beyaz mermerden yapılmıştır ve sandukanın baş şahidesi kavukludur.

HATUNİYE (ZEYNEBİYE) MEDRESESİ

Medrese, Zeynep Hatun tarafından veya ölümünden kısa bir süre sonra 1176 tarihinde eşi Artuklu Beyi Necmettin Alp tarafından yaptırılmıştır. Medrese avlusu dört yandan kapalı mekânlar ve eyvanlarla çevrilmiştir. Avlunun kuzey ve güney kanatları benzer simetrik özelliğe sahiptir. Her iki cephedeki beşik tonozlu eyvanın yanlarında birer kapalı mekân yer almaktadır. Benzer simetrik özellik doğu ve batı cephesine yansıtılmamıştır. Avlunun batı kanadında iki kapalı mekâna karşılık, doğu kanadında bir giriş eyvanı ve bir kapalı mekân yer alır.

BİLGİ

Ayn'ı Kebir adı verilen su kaynağının güney batısında yer yapı sarı kalker taşından inşa edilmiştir. Dikdörtgen planlı medrese, açık avlulu, üç eyvanlı; iki katlı medreseler grubuna girmektedir.

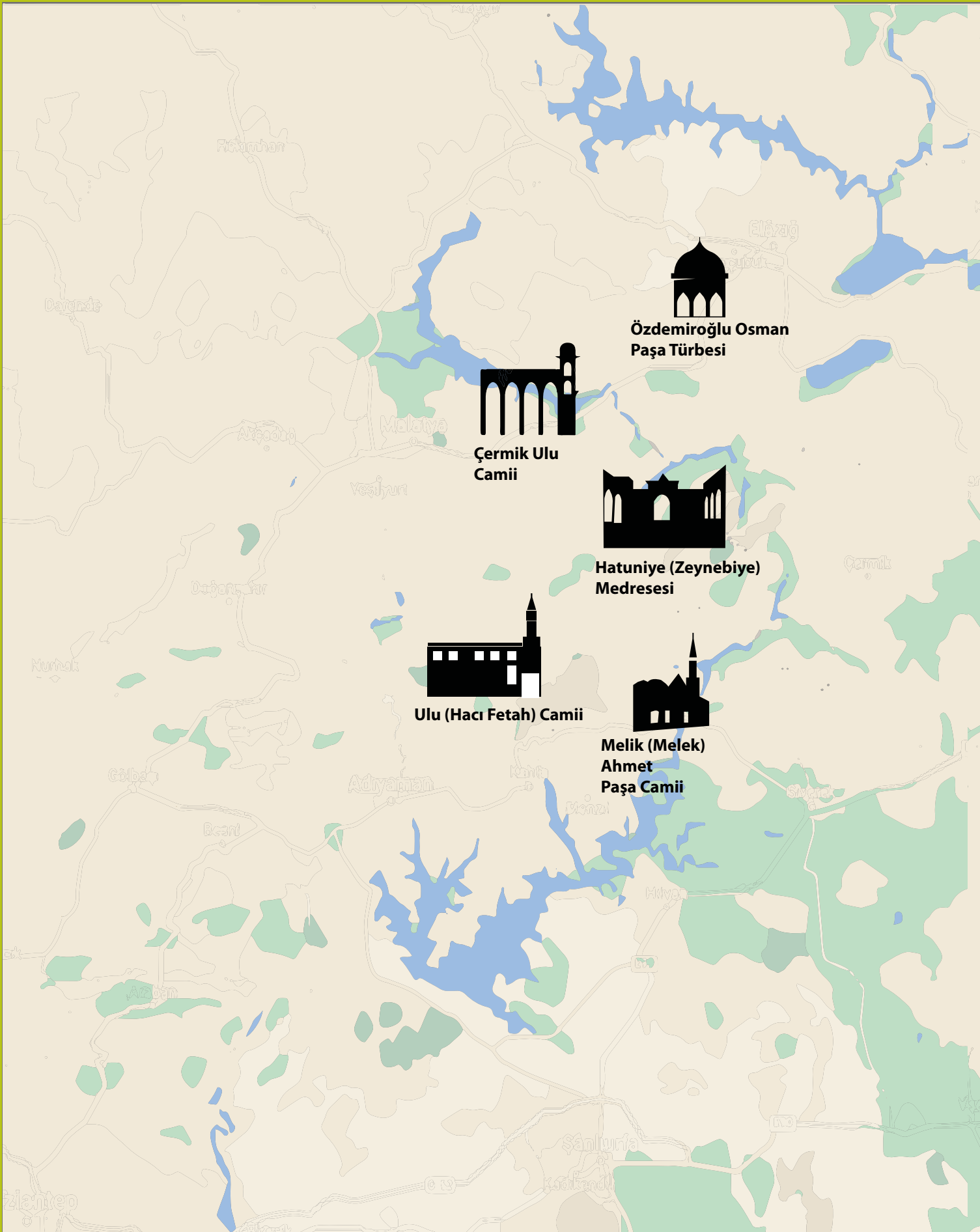
BİLGİ

Halk arasında Zinciriye Medresesi diye de anılan Sultan İsa Medresesi, doğu ve batı uçlarındaki dilimli kubbeleri ve doğu tarafına rastlayan yüksek anıtsal portali ile çok uzaklardan bile dikkati çeker.

MARDİN ZİNCİRİYE MEDRESESİ

Sultan İsa Medresesi Mardin'de hüküm süren son Artuklu Sultanı Melik Necmettin İsa bin Muzaffer Davud bin El Melik Salih tarafından 1385 yılında yaptırılmıştır. Dikdörtgen ve geniş bir alanı kaplamakta olan yapı, iki kat üzerinde avlu, cami, türbe ve çeşitli ek mekânlardan meydana gelir. Portalden girince yıldız tonozla örtülü bir bölüme çıkılır. Batısında ise cami ile birlikte avluya açılan bir koridor vardır. Mihrabın etrafı kakma motiflerle işlenmiştir. Minber kesme taştan yapılmıştır. Avlunun batısındaki eyvandan ise türbe olduğu anlaşılan ve kubbe ile örtülü mekâna geçilir. Üst kat daha çok küçük oda mekânlarından oluşmaktadır. Bunlar bir zamanlar medresede okuyan kişilerin odacıklarıdır.

**Özdemiroğlu Osman
Paşa Türbesi**

**Çermik Ulu
Camii**

**Hatuniye (Zeynebiye)
Medresesi**

Ulu (Hacı Fetah) Camii

**Melik (Melek)
Ahmet
Paşa Camii**

Ulu Camii

Hz. Süleyman Camii

**Diyarbakır Zinciriye
Medresesi**

**Silvan Ulu (Selahaddin
Eyyubi) Camii**

**Hadım Ali Paşa Camii
ve Külliyesi**

**Nebi Zülkifl (A.S.) ve Nebi
Elyasa (A.S.) Türbesi**

Behram Paşa Camii

Kara Behlül Camii

**Mardin Kızıltepe
Ulu Camii**

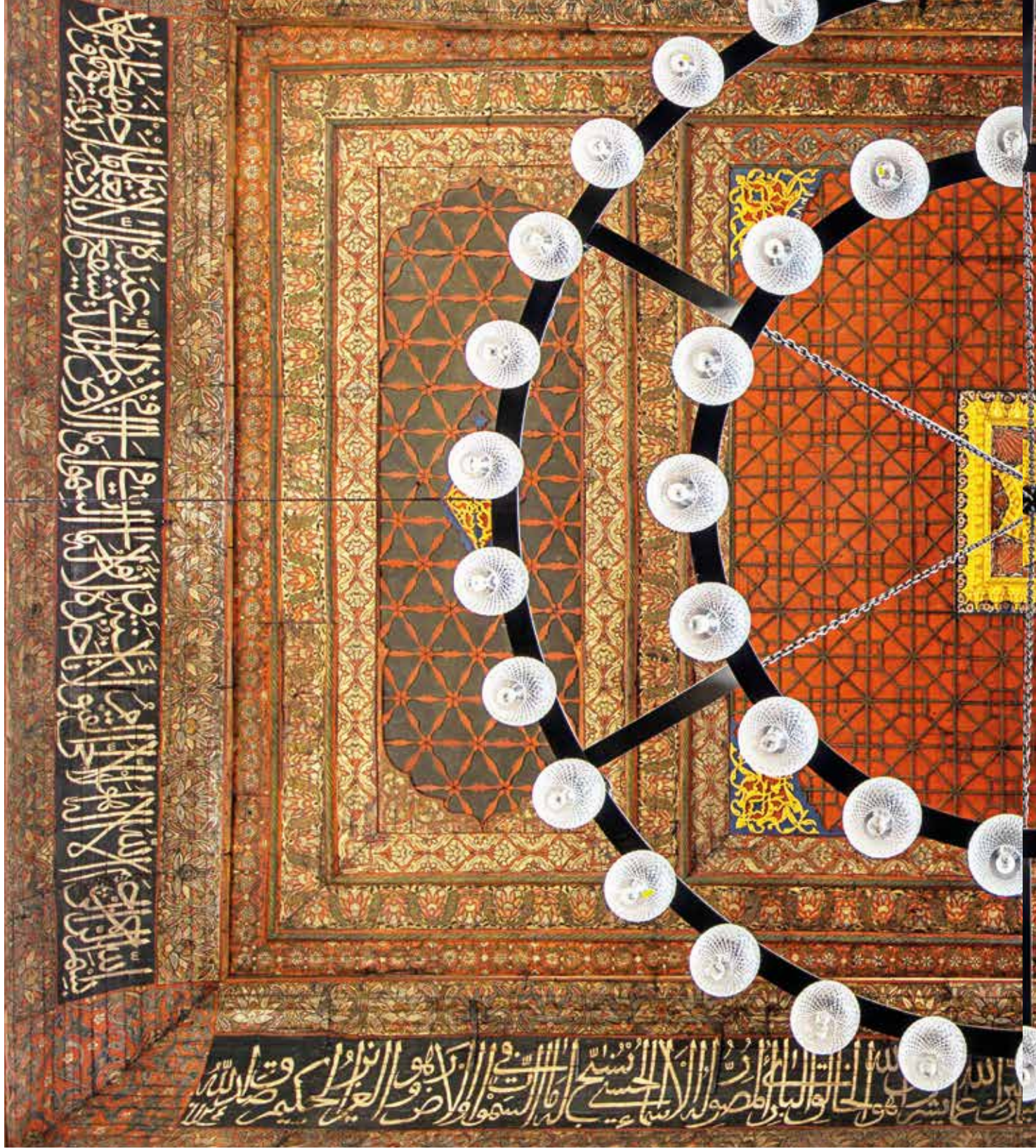
**Mardin Zinciriye
Medresesi**

Mardin Ulu Camii

İSLAM DÜNYASININ

5. HAREM-İ ŞERİFİ “ULU CAMİİ”

Diyarbakır'ın Müslümanlar tarafından fethedilmesi sonrası Martoma Kilisesi'nin bulunduğu alan üzerine inşa edilen Ulu Camii, Anadolu'nun en eski camileri arasındadır. Müslümanlar tarafından 5. Harem-i Şerif olarak da kabul edilmektedir.

**BÜYÜK BİR AHENK
İÇERİSİNDE ULU CAMİİ'NİN
AVLU CEPHELERİNE
FARKLI DÖNEMLERE
AİT MİMARİ BEZEME,
KABARTMA VE YAZITLAR
YERLEŞTİRİLMİŞTİR.**

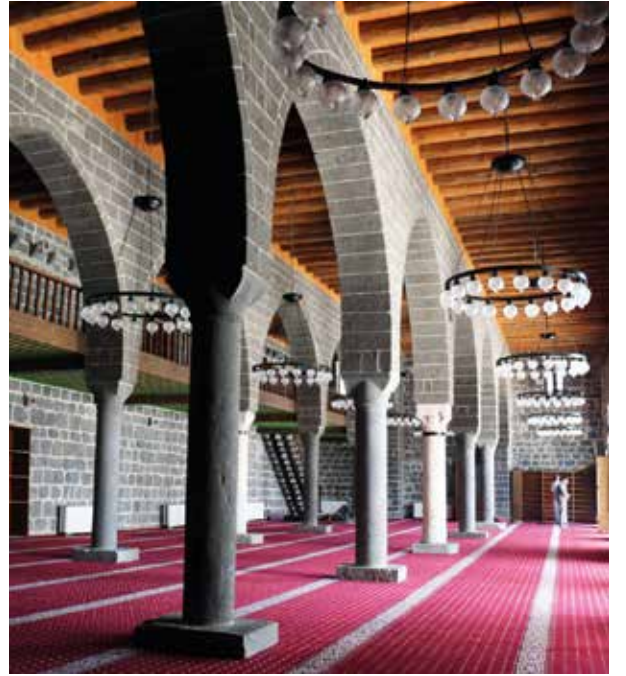
Diyarbakır'da bulunan tarihi camiler içinde en büyüğü, en ünlüsü Ulu Camii'dir ve Anadolu'nun en eski camileri arasında yer almaktadır. Ulu Camii, 639 yılında Hz. Ömer zamanında şehir merkezindeki en büyük mabed olan Martoma Kilisesi'nin bulunduğu alanda yapılmıştır. Daha sonra 1091 yılında Büyük Selçuklu Hükümdarı Melikşah'ın buyruğu ile büyük bir onarım görmüştür.

ESERDE BİRDEN FAZLA KİTABE YER ALMAKTADIR

Caminin çeşitli yerlerinde; Büyük Selçuklu Hükümdarı

Melikşah, Inal ve Nisanoğulları, Anadolu Selçuklu Hükümdarı Gıyaseddin Keyhüsrev, Artuklular, Akkoyunlu Hükümdarı Uzun Hasan ve Osmanlı padişahlarından birçoğuna ait kitabe vardır. Ulu Camii için erken İslam döneminin ünlü Şam Emeviye Camii'nin Anadolu'ya yansıması da denilmektedir. İslam dünyasının 5. Harem-i Şerifi olarak da kabul edilmektedir.

**ULU CAMİİ İÇİN ERKEN İSLAM
DÖNEMİNİN ÜNLÜ ŞAM EMEVİYE
CAMİİ'NİN ANADOLU'YA YANSIMASI DA
DENİLMEKTEDİR.**

FARKLI DÖNEMLERE AİT BEZEMELER AHENK İÇERİSİNDEDİR

Büyük bir ahenk içerisinde Ulu Camii'nin avlu cephelerine farklı dönemlere ait mimari bezeme, kabartma ve yazıtlar yerleştirilmiştir. Tarihin her döneminde ibadet merkezi olarak kullanılan tarihi Ulu Camii için şehirdeki en büyük yapılar topluluğu denilse yanlış olmayacaktır. İki camisi (Hanefiler ve Şafiler Bölümü), iki medresesi (Mesudiye ve Zinciriye), doğu-batı maksuresi, minaresi, abdesthane kısımlarından oluşmakta ve bütün bu külliye'nin ortasında büyük dikdörtgen bir avlu yer almaktadır.

TAÇ KAPISI DOĞUDADIR

Camiye giriş üç ayrı yerden sağlanmaktadır ve doğu kapısı ana (taç) kapıdır. Ana giriş kapısının iki köşesinde aslanla boğa mücadelesini simgeleyen ve simetrik olarak işlenmiş kabartma bir figürü vardır.

İki hayvanın mücadelesini konu alan ana giriş kapısı oldukça geniş açıklıklı bir kemer şeklinde avluya açılmaktadır.

GÜNEŞ SAATİ İLGI ODAĞIDIR

Dikdörtgen şeklinde planlanan cami, çok sütunludur. Avlu içerisinde yer alan sekizgen planlı şadırvan, sekiz adet sütun üzerine oturtulmuştur. 800 yıldan fazla bir geçmişe sahip olan güneş saati avlu içerisinde. Tarihi güneş saati; bir metre kadar yükseklikteki yuvarlak bir mermer üzerine yerleştirilen metal parçasının, güneşin hareketiyle birlikte çevresinde dönen gölge marifetiyle zamanı göstermektedir. Başlıklı bir adet sütun üzerine yerleştirilmiş güneş saati, güneşin hareketlerine göre zamanı göstermektedir. Bu saati sibernetiğin babası olarak kabul edilen ünlü bilgin El-Cezeri yapmıştır. Tüm ihtişamıyla güneş saati Diyarbakır'a gelen yerli ve yabancı turistlerin ilgi odağı olagelmıştır.

YÖRESEL
LEZZETLER

ZENGİN YEMEK KÜLTÜRÜYLE “DİYARBAKIR”

BEREKETLİ HİLAL ÜZERİNDE BİNLERCE YILLIK KÜLTÜR VE MEDENİYET GEÇMİŞİNE SAHİP OLAN DİYARBAKIR, YEMEK KÜLTÜRÜ AÇISINDAN ÇOK ZENGİNDİR. DEVASA BOYUTLARDAKİ KARPUZU, CARTLAK KEBABI OLARAK DA BİLİNER CİĞER KEBABI GELENEKSEL YEMEKLERİ ARASINDA YER ALMAKTADIR. İÇLİ KÖFTE, ÇİĞ KÖFTE, BULGUR PILAVI, KABURGA, KEŞKEK, LEBENİ, TATLILARDAN İSE BURMA KADAYIF VE NURİYESİ ÜNLÜDÜR. ÜZÜMDEN YAPILAN PESTİL VE SUCUK, OTLU VE ÖRGÜ PEYNİR, SUMAK ŞEHİR ÇOKÇA YENİLEN DİĞER YİYECEKLERİ ARASINDADIR.

DİYARBAKIR KARPUZU

CARTLAK KEBABI

DİYARBAKIR BURMA
KADAYIFI

KEŞKEK

LEBENİ

SUMAK OTU

**TURİZM
ROTALARI**

**DİCLE VADİSİNE
HAKİM BİR
TEPE ÜZERİNDE
KURULAN
DİYARBAKIR,
GEÇMİŞTEN
GÜNÜMÜZE BİRÇOK
UYGARLIĞA EV
SAHİPLİĞİ YAPMIŞ,
BU UYGARLIKLARIN
İZLERİNİ DE
GÜNÜMÜZE
TAŞIMAYI
BAŞARMIŞTIR.
ŞEHİRİN BİR SOKAĞI,
MAHALLESİ
ADETA TARİHİN
GÜNÜMÜZE
YANSIMASIDIR.**

CAHİT SITKI TARANCI EVİ

Ünlü şairin doğduğu ev, 1973 yılında müze haline getirilmiştir. Yöreyle ait kültürel dokulara sahip 14 odası olan bu mekan Cahit Sıtkı'nın gelişimlerini, şairliğe adımlarını düşünmeye sevk ediyor.

ON GÖZLÜ KÖPRÜ

Dicle Nehri'ne salınan Allah'a ulaşacağına inanılan dilekleri dileyen insanların hikayelerine tanıklık eden bu köprü, Kırklar Dağı'nın komşusudur. Dicle Köprüsü olarak da bilinen On Gözlü Köprü, adlarını mimarisinden ve coğrafyasından almıştır. Daha uzun ömürlü olması için trafiğe kapatılan köprüde edilen dileklerin kabul edildiği halk tarafından kabul görmektedir.

DİYARBAKIR KALESİ

İnsanlık tarihinin en büyük mirasları arasında olan Diyarbakir Kalesi, görülmeye değer yerler arasındadır. Sağlamlığı, taşıdığı yazıtları, kabartmaları ve şekilleriyle her açıdan şaheserdir.

ZİYA GÖKALP MÜZESİ

Ziya Gökalp Müzesi, 1824 yılında bir yazar ve şair olarak adını duyuran Ziya Gökalp'in ailesine ait evin 1953 yılında alınmasından üç yıl sonra hizmete açılmış. Ünlü sanatçının doğup büyüdüğü bu ev, yazarın eşyaları dahil o döneme hitap eden pek çok kültürel detayı bulabileceğiniz bir mekan.

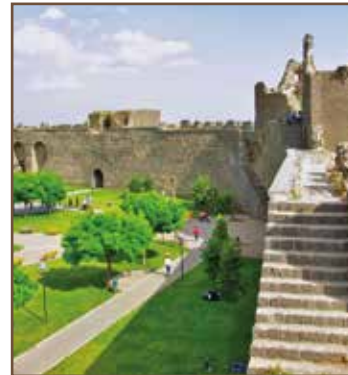
MALABADİ KÖPRÜSÜ

Artukoğulları Dönemi'ne ışık tutan köprülerden biri olan Malabadi Köprüsü'nün inşa tarihi 1147 yılına kadar uzanıyor. Üzerinde çeşitli figürlerde kabartmalar bulunan bu taş kemerli köprüde barınak ve hela da tasarım aşamasında köprünün planına eklenmiş.

SURİÇİ

Tarihi Diyarbakir Surlarının içinde kalan bölgeyi Suriçi olarak adlandırıyor Diyarbakırlılar. Hanları, kaleleri, surları, tarihi kapıları da kapsayan bu bölge, Diyarbakir'in en çok turist çeken bölgelerinden birisidir. Diyarbakir merkezine geldikten sonra dar tarihi sokaklarda araçla ya da yaya olarak gezilebilmektedir.

OSMANLI'DAN GÜNÜMÜZE İLGİNÇ VAKIFLAR

VAKIFLARIN GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE YAPMIŞ OLDUKLARI HİZMETLERE BAKILDIĞINDA; KİMİ ZAMAN ÇOCUKLARI EVLENDİREN BİR ANNE-BABA, KİMİ ZAMAN DENİZ KAZASINDA HAYATINI KAYBEDENLERİN GERİDE BIRAKTIKLARINA BAKAN BİR AİLE, MÜFLİS TÜCCARIN İMDADINA YETİŞEN YARDIM ELİ, MAHKUMLARA YEMEK YAPAN ANNE KUÇAĞI, SAVAŞ SIRASINDA AT VE SAVAŞ MALZEMESİ YARDIMI YAPAN MERKEZ, KALE İNŞA EDEREK VATANDAŞLARI SALDIRILARDAN KORUYAN GÜVENLİK GÜCÜ, KİMSESİZLERİN KİMSESİ VE YETİMLERİN BARINAĞI, KUŞLARIN YUVASI, ÖĞRENCİLERİN SICAK EVİ OLMUŞLARDIR.

HALKIN SELAMETİ, MÜCAHİT VE GAZİLERİN ZAFERİ, PADİŞAHIN ADALETİ İÇİN DUA ETTİREN VAKIF

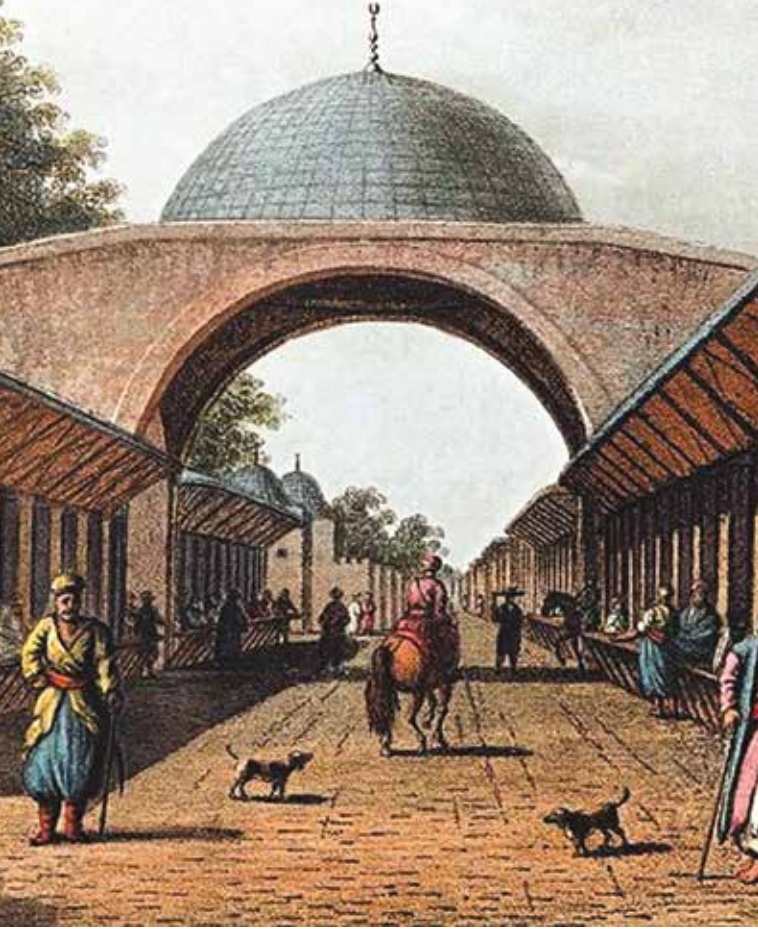
Hasan Efendi bin Hüseyin Vakfı (İstanbul 1111 H. / 1700 M.) Dârülhadis’de haftada iki gün öğle namazından sonra talebeye miras hukuku dersi verilip ders veren hocaya, günlük beş akçe, Şeyhulkurra ve ders veren efendiler derslerin bitiminde vakıf kurucusunun kendisi, anne-babası, evlat ve eşleri, üstatları, talebeler ve ahalinin selâmeti, Müslüman esirlerin kurtulması, gazilerin zafer kazanması ve padişahın adil olması için dua edeceklerdir.

DONANMAYA YARDIM EDEN VAKIF

Vakfın gelirinden her yıl yüz yirmi kuruş Osmanlı Donanmasının ihya ve imar edilmesine sarf edilmek üzere Harbiye Nezareti’nin (Savaş Bakanlığı) harcamaya yetkili ve sorumlu bulunan dairesindeki kişilere teslim edilecektir.

MÜCAHİTLERE AT VEREN VAKIF

Mandıra’da (Zigetvar yakınındaki Biçkerek’teki mandıra) yetiştirilen atlar, Allah yolunda, din ve vatan uğrunda savaşıp da atı olmayan gaziler ve mücahitlere verilecektir. Bu mücahit ve gaziler ilayı kelimetullah için o atların

üzerinde gaza eyleyip sevabını vakıf kurucusunun ruhuna hibe edeler. Verilen at ve at verilen gazilerin isimleri düzenli bir şekilde resmi defterlere yazılıp her yıl mütevellîye gönderilecektir.

MÜCAHİTLERE KONAKLAMA İMKÂNI SAĞLAYAN VAKIF

Vakfiyede belirtilen yedi odaların her birinde mücahitler konaklayıp, her sabah ve akşam halka olup zikrullah kelime-i tevhid ve sair zikirleri yapıp, Fetih Suresi okusunlar.

KALE, SİĞINAK VE HAYRAT YAPTIRAN VAKIF

Sadakaların en üstünü, iyiliklerin en mükemmeli, hayırların en iyisi aylar ve yılların tekerrür etmesiyle sona ermeyen, gece ve gündüzlerin geçmesiyle faydaları tükenmeyen, dünya durdukça devam edip kıyamet gününe kadar fayda ve kaynakları sürekli olan işin, hayrat binalarını yapmak olduğunu idrak eden valide Sultan uygun yerlere yüksek ve sağlam hayrat binalarını yapmaya yönelmiştir. "Malınızla cihat ediniz" ilahi buyruğuna uyarak dünya ve ahirette hesapsız sevaba ermek için, eşkıyaların ve kafirlerin hacca ve Mısır tarafına gidenlerin insanların yolunu kestiği, malını yağmaladığı, denize bırakarak katlettiği Çanakkale boğazının iki yakasına iki kale yaptırmıştır. Bu iki kaleden birine Kumkale diğerine de Seddü'l-Bahr (Deniz Barajı) adı verilmiştir. Kalelerden her birisinin içerisine de birer cami, mektep, hamam ile muhafızlarla kale kumandanları için birçok ev, sığınak, dükkân, çarşı ve yaşam alanı yaptırmıştır. Böylece Çanakkale boğazında Müslümanların ve tüccarların can güvenliği sağlanmış her türlü şiddet, gasp ve saldırıdan korunup huzur ve güven temin edilmiştir.

OSMANLI, AKLA GELMEYEN BİRÇOK ÇEŞİT VAKIFLA BEZENMİŞ BİR ADETA BİR VAKIF CENNETİDİR. YEDİ İKLİM, ÜÇ KİTAYA ÇİL ÇİL SERPİLEN, NAKİŞ GİBİ İŞLENEN SAYISI BİNLERCE OLAN VAKIF MÜESSESİ VARDIR.

VAKIF KATILIM, TOGG T10X İÇİN UYGUN MALİYETLİ FİNANSMAN DESTEĞİNİ AÇIKLADI

KATILIM FİNANS SEKTÖRÜNÜN ÖNEMLİ OYUNCULARINDAN VAKIF KATILIM, FİKRİ VE SİNAİ MÜLKİYET HAKLARI YÜZDE 100 TÜRKİYE'YE AİT OLAN KÜRESEL MARKA TOGG'UN T10X MODELİNİ SATIN ALMAK İSTEYEN MÜŞTERİLERİ İÇİN ÖZEL FİNANSMAN DESTEĞİ PAKETİ HAZIRLADI. VAKIF KATILIM'IN ÖZEL FİNANSMAN DESTEĞİ YÜZDE 0,99 KÂR PAYI ORANIYLA SUNULACAK.

Çekiliş sonucu Togg T10X'i satın almaya hak kazanan müşteriler, Togg uygulaması Trumore üzerinden siparişlerinin hazırlandığını öğrenmelerini takiben Vakıf Katılım şubeleri üzerinden 36 ay vade ile finansman kullanabilecekler. Vakıf Katılım müşterileri ayrıca, çok yakında şubeye gitmelerine gerek kalmadan dijital ortamda finansman ihtiyaçlarını karşılayabilecekler. Böylece hızlı, kolay ve eş zamanlı olarak finansmana erişebilecekler. Türkiye'nin kalkınması için birlik, beraberlik ve dayanışma ruhuyla hareket etmek gerektiğinin altını çizen Vakıf Katılım Genel Müdürü Osman Çelik "Vakıf Katılım olarak vatandaşlarımızın Togg T10X modeline en uygun finansal koşullarda sahip olabilmeleri için üzerimize düşen sorumluluğu yerine getirmeye gayret ettik. 29 Ekim 2022'de banttan inen ilk akıllı cihazın hemen ardından verdiğimiz söz üzerine yüzde 0,99 kâr payı oranı ile çok özel bir finansman imkanı hazırladık. Finansman paketimizle Togg T10X modelini satın almak isteyen vatandaşlarımıza

ödeme kolaylığı ve avantajı sunacak olmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Togg'da olduğu gibi milli projeleri desteklemeye kararlılıkla devam edeceğiz" dedi.

VAKIF KATILIM OLARAK VATANDAŞLARIMIZIN TOGG T10X MODELİNE EN UYGUN FİNANSAL KOŞULLARDA SAHİP OLABİLMELERİ İÇİN ÜZERİMİZE DÜŞEN SORUMLULUĞU YERİNE GETİRMeye GAYRET ETTİK.

KODU TARAYIN

CADDE CADDE, SOKAK SOKAK

ATM ARAMAKTAN YORULMADINIZ MI?

Kodu okutup görüntülü görüşmeyle
hemen Vakıf Katımlı olun, 20.000'i aşkın
kamu bankası ve PTT ATM'sini ücretsiz kullanın.

VAKIF KATILIM
Ortak geçmiş, ortak gelecek.

0850 202 1 202 | 444 44 77 | vakifkatilim.com.tr

“GEÇMİŞTEN DEVRALDIĞIMIZ ZENGİN MİRASIMIZI GELECEK KUŞAKLARA TAŞIMANIN YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜ TAŞIYORUZ”

Ali İhsan SU
Diyarbakır Valisi

VAKIF ESERLERİMİZİ TANITMAK VE VAKIF GELENEĞİ RUHUNU YAŞATARAK VAKIF BİLİNCİNİ AŞILAMAK AMACIYLA HER AY FARKLI BİR BÖLGEMİZİ KONU ALDIĞIMIZ VAKIF ŞEHİR DERGİMİZDE DİYARBAKIR VALİSİ ALİ İHSAN SU KONUĞUMUZ OLDU. VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜMÜZÜN ŞEHİRDE YAPMIŞ OLDUĞU ÇALIŞMALARDAN ÖVGÜYLE BAHSEDDEN VALİ SU, ULU CAMİİ'YE OLAN HAYRANLIĞINI DİLE GETİRDİ.

Diyarbakır ve Vakıf Eserleri konusunda neler söylersiniz?

Evvela ifade etmek isterim ki, Diyarbakır 12 bin 500 yıllık köklü ve zengin tarihi birikimiyle, çok önemli bir medeniyet şehridir. Tabi, bizim medeniyetimiz, tüm zenginliği ve ihtişamı yanında, en başta bir vakıf medeniyetidir. Başka bir ifadeyle, bizim medeniyetimiz, vakıf hizmetleri ve değerleriyle yaşayan bir medeniyet olmuştur.

Bu manada Diyarbakır'ımız da, kültür ve medeniyet değerlerimizin en iyi şekilde kök saldığı ve yaşatıldığı örnek ve öncü şehirlerimizden biridir. Ülkemizin pek çok güzel ili gibi, İstanbul, Konya, Ankara, Bursa, Antalya gibi, vakıf eserleri ve hizmetleriyle taçlanmış öncü şehirlerimizden biridir Diyarbakır...

Medeniyetimiz ve vakıf eserleri ilişkisinden bahsedebilir misiniz?

Vakıf demek, bazı hizmetlerin yürütülmesi veya ihtiyaç sahibi insan veya canlıların yaşatılması için,

bu tür hizmetlerin devam ettirilebilmesi için karşılıksız verilen, vakfedilen mal, mülk, para demektir.

İşte bu da bizim medeniyetimizin yaşatma, yardımlaşma ve dayanışma şiarıdır. Medeniyetimizin vakıf medeniyeti olması da bu sebeptendir. Bilindiği üzere, medeniyet coğrafyamızın hemen her köşesinde, vakıf yoluyla nice cami, medrese, mektep, darüşşifa, han, hamam, kervansaray ve çarşı gibi, hemen her alanda hizmet veren yapılar inşa edilmiştir. Böylesine ulvi ve kutsal bir düşüncenin ürünü olan, mimarlık ve sanat tarihi alanında öncü rolü bulunan, her biri tarihimizin ve medeniyetimizin ışığını geleceğe aktaran sayısız vakıf eserimiz var. Bu eserlerin en güzel örneklerini, Diyarbakır'ımızda da fazlaca gözlemlemek mümkün. Hatta Diyarbakır'ımız için bu manada bir açık hava müzesi olarak nitelendirmek de mümkün...

Peki, vakıf eserlerinin korunması ve yaşatılması konusunda neler söylersiniz?

En başta, geçmişten devraldığımız bu zengin mirası gelecek kuşaklara taşımanın yükümlülüğünü taşıyoruz. Sorumluluğumuzun farkındayız. Hem kültür ve inancımızın bir gereği olarak hem de insani bir sorumluluk olarak, Vakıflar Bölge Müdürlüğümüz başta olmak üzere, tüm kurumlarımızla birlikte, vakıf kültürümüzü ve somut birer değeri olan vakıf eserlerimizi yaşatmak ve asli hüviyetine uygun olarak vatandaşımızın hizmetine sunmak için çalışıyoruz.

Türkiye’de vakıf kültürünün yaşatılması ve gelecek kuşaklara aktarılması konusunda önemli çalışmaları olan Vakıflar Genel Müdürlüğü ile hangi ortak çalışmaları yapıyorsunuz?

Bu anlamda, ilk çalışmalarımızdan birisi, cazibe merkezleri adını verdiğimiz kültürel mirasın korunmasına yönelik program kapsamında, Dört Ayaklı Minare ve Şeyh Matar Camii’nin onarımıdır. Öte yandan tarihi eserlerimizin ayağa kaldırılması gayesiyle, kent ölçeğinde yaptığımız çalışmalardan bahsedersek, 2015-2016 yılları arasında, Diyarbakır’ın

röper noktası ve ticaret merkezi olmasının yanı sıra Vakıf Kültür Varlıklarının önemli bir bölümünün yer aldığı Sur İlçemizde yaşanan terör saldırılarından dolayı onlarca eserimiz büyük hasar almış, evlerimiz yıkılmıştır. Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından Vakıf Kültür Varlıkları İhale Yönetmeliğinde gerçekleşen değişiklik sonrası proje ve onarım süreci birlikte ihale edilerek, zaman ve emek tasarrufu yapılmıştır. Proje ve onarım sürecinin paralel devam etmesiyle birlikte işlerin hızlanmasının yanında tarihi

“VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜMÜZCE, SUR İLÇESİNDE YAŞANAN TERÖR OLAYLARINDAN ETKİLENE VATANDAŞLARIMIZA SUR KAYMAKAMLIĞI ARACILIĞIYLA 4 BİN KOLİ KURU GIDA YARDIM PAKETİ DAĞITILMIŞTIR.”

eser onarımında elzem olan belgelendirme işlemleri aynı hız ve süreyle gerçekleştirilmiştir. Diyarbakır Ulu Camii, Fatih Paşa Camii, Hz. Süleyman Camii, Dört Ayaklı Minare, Şeyh Matar Camii ve Dört Ayaklı Minare ve Ermeni Katolik Kilisesi, Protestan Kilisesi gibi gerek Türkiye'nin gerekse Dünyanın kültür mirasında önemli yerleri bulunan bu eserlerde yaşanan terör felaketinin oluşturduğu tahribat Vakıflar Genel Müdürlüğü ve Valilik eliyle giderilmiştir. Valiliğimizce güvenlik sorunlarını çözülmüş, yıkıntı ve molozları restorasyon ilke kararlarına uygun olarak ayrıştırılmış, alanlardan uzaklaştırarak onarımların sağlıklı bir şekilde giderilmesi sağlamıştır. Yine aynı dönemde, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Müdürlüğü ve Vakıflar Genel Müdürlüğü ile yapılan protokol kapsamında ihale edilip onarımına başlanan Mülkiyeti Ermeni Surp Küçük Kilise Hıdır İlyas Surp Giragos Kiliseleri Vakfına ait olan Surp Giragos Kilisesi ve Müştemilatı, Mülkiyeti Keldani Katolik Vakfına Ait Mar Petyun Keldani Katolik Kilisesi ve Müştemilatı, Mar Petyun Keldani Kilisesi Çorbahanesi ve Süleyman Nazif İlk Öğretim Okulunda da restorasyon çalışmaları tamamlanmıştır. Ayrıca Vakıflar Genel Müdürlüğümüzce, sur ilçesinde yaşanan terör olaylarından etkilenen

vatandaşlarımıza Sur Kaymakamlığı aracılığıyla 4 bin koli kuru gıda yardım paketi dağıtılmıştır. Vakıflar Bölge Müdürlüğümüz, sorumluluk alanında bulunan kiracılarının mağduriyetini gidermek adına, 2016 yılı için kira artışı yapmamıştır. Sur ilçesinde terör olaylarından etkilenen vakıf kiracılarımızdan ise, 2015 Kasım - 2016 Nisan arası 6 aylık sürede kira alınmamıştır. Hâlihazırda, gıda dağıtımı

ve muhtaçlara yardım konusunda da vakıf hizmetlerimiz devam etmektedir.

Diyarbakır'daki vakıf eserlerini korumak ve yaşatmak adına yaptığınız çalışmalar nelerdir?

Yıllar boyunca yıpranan, tahrip edilen abidevi nitelikteki vakıf eserlerin orijinal hallerine uygun bir şekilde restorasyonlarını gerçekleştirmeye devam ediyoruz. Hazırlanan tüm projelerimiz ilgili Koruma Kurullarınca onaylandıktan sonra, hayata geçirilmekte, akademik heyetlerce izlenmekte ve kontrol edilmektedir.

Ayrıca, Vakıflar Bölge Müdürlüğü tarafından Dünya çapında önemli bir yapı olan Ulu Camii, İslami ve pozitif ilimlerin okutulduğu Anadolu'nun ilk İslam üniversitesi olan Mesudiye Medresesi, ilk açık avlulu medrese olan Zinciriye Medresesi, Hasan Paşa Hanı, Behram Paşa Camii, Fatih Paşa Camii, İskender Paşa Konağı, sahabe kabirlerinin bulunduğu Hz. Süleyman Camii, Diyarbakır'ın ilk İslam valisi büyük sahabe Sultan Sasa Hazretlerinin Cami ve Türbesi, Peygamberlerin makamının ve kabirlerinin bulunduğu Eğil ilçesi Peygamberler Türbesi ve Camii, Ergani Makam dağında

bulunan Zülkif Peygamberin makamı gibi pek çok eserimiz onarılmış ve geleceğe güvenle devredilmesi sağlanmıştır. Diyarbakır Valiliği ve Büyükşehir Belediyesi olarak da Bölge Müdürlüğü mülkiyetindeki Şehzadeler Konağı ve 30 ada ve 2 parseldeki konutun onarımını gerçekleştirmektedir.

Vakıflar Genel Müdürlüğünün Diyarbakır'daki çalışmaları hakkında ne söylemek istersiniz?

İlimizde; Vakıflar Bölge Müdürlüğümüzce yapılan çalışmaların yanında, ayrıca ortak gerçekleştirdiğimiz projeleri de koordineli bir şekilde yürütmektedir. Bu manada, Vakıf Genel Müdürlüğümüze ve vakıf çalışmalarında emeği olan herkese teşekkür ederim.

Diyarbakır'ın sizin gözünüzde ayrı bir yeri olan vakıf eseri hangisidir?

Şehrimiz, Dünya'nın sayılı eserlerinin yer aldığı bir vakıf kenttir. Vakıf eliyle halka hizmet mekânlarının oluşturulması ve korunması geleneği geçmişten günümüze kadar Diyarbakır'da devam edegelmiştir. Dolayısıyla şehrimiz birbirinden önemli ve özel vakıf eserleriyle doludur. Şunu da belirtmek lazım. 33 medeniyetin izlerini gördüğümüz Diyarbakır'ımızda, sadece bizim vakıf eserlerimizi değil, Roma, Bizans, Sasani uygarlıklarına ait eserler de var. Şehrimizde bu uygarlıklara ait eserlerin dışında, Akkoyunlu Devleti'ne ait Dört Ayaklı Minare gibi biricik yapılar, Diyarbakır'da ilk Osmanlı Camisi olmasıyla hasebiyle, şehrin en güzel camisi olan Fatih Paşa (Kuşunlu) Camii, bir Mimar Sinan eseri olan Behram Paşa gibi çok özel mimari yapılarımız var. Ancak, Ulu Camimiz bir başka, bambaşka... İslam dünyasında Mekke, Medine, Mescidi Aksa, Şam Emeviye Camii ile birlikte beşinci harem-i şerif denilen ve tarihte dört mezhebin ibadetine imkân sağlayan, en fazla yazılı kitabeyi bünyesinde barındırmasıyla başlı başına bir medeniyet köprüsü olan Diyarbakır Ulu Camii'nin bende apayrı bir yeri var. Hanefiler Bölümü, Şafilere Bölümü, Doğu ve Batı maksureleri, namazgâhları, Mesudiye Medresesi, ıslak hacimleri ile birlikte tüm sanatsal özellikleri, süslemeleri ve tarihsel değeriyle Ulu Camii sadece şehrin değil dünyanın en önemli eserlerindendir. Külliye şeklinde bir plan özelliği gösteren Ulu Cami'nin belli başlı bir yapı banisinden söz edilemese de, onarımlarda ya

“VAKIF ELİYLE HALKA HİZMET MEKÂNLARININ OLUŞTURULMASI VE KORUNMASI GELENEĞİ GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE KADAR DİYARBAKIR'DA DEVAM EDEGELMİŞTİR.”

da eklemelerde adı geçen Sultan Melikşah, İnaloğlu Ebû Mansur İlâldı, İnaloğlu İlâldı oğlu Mahmut, Nisanoğulları'ndan Ahmed oğlu Hasan ile Hasan oğlu Ali, Artukoğulları'ndan Mevdud ile Salih, Akkoyunlu Uzun Hasan ya da nam-ı diğer Hasan Bahadır Han, Emir Ahmet, Hüseyin Zırki, Maktulzade Vezir Ali Paşa, Kethüda Hüseyin Ağa gibi kişiliklerin tümünü ayrı yarı yapı banisi yerine koymak mümkündür. Sultanların, Beylerin ve vezirlerin izlerini taşıyan bu görkemli yapının 639 yılında İslam ordularının Diyarbakır'ı fethetmesiyle camiye çevrilmiştir. Demek ki, daha eski uygarlıkların mabedi olma özelliği de göstermekte, Anadolu'nun ilk camilerinden bir olma vasfını da taşımaktadır. Netice olarak, vakıf kurmak, eser inşa etmek kadar ecdat yadigârı bu eserleri yaşatmak, bu eserleri gelecek nesillere en güzel şekilde teslim etmek çok önemlidir. Biz de Diyarbakır Valiliği olarak, tüm kurum ve kuruluşlarımızla beraber, vakıf mirasımız başta olmak üzere, tüm tarihi ve kültürel mirasımıza sahip çıkmaya, yaşatmağa ve gelecek nesillere, yarınlara aktarmaya gayret ediyoruz.

“VAKIF HABERDAR OLMAK, VARLIĞIN ANLAMINI BİLMEK DEMEKTİR”

VAKIF İNSANI M. İHSAN ARSLAN, VAKIF ŞEHİR DERGİMİZİN DİYARBAKIR SAYISININ KONUĞU OLDU. HAYATINI HAYIR İŞLERİNE VAKFEDEN İHSAN ARSLAN, TÜRKİYE’NİN EN BÜYÜK CAMİLERİNDEN OLAN SELAHATTİN EYYUBİ CAMİİ VE KÜLLİYESİ’NİN AÇILIŞINI YAPMAKTAN DUYDUĞU MEMNUNİYETİ DİLE GETİREREK, YAPTIĞI İŞLERLE ÇEVRESİNE ÖRNEK OLMANIN ÖNEMİNİN ALTINI ÇİZDİ.

Vakıf insanı M. İhsan Arslan vakıf kültürümüzü bize nasıl anlatır?

Vakıf kurumları, hayatın bir düzen içinde ve insanlara faydalı olacak biçimde akmasını sağlama düşüncesi üzerine kuruludur. Vakıf kuran hayır sahipleri de bu düşünceden hareket ederek, hayır ve iyilik için çalışarak hayatın gelişi güzel kaybolmamasına ve onu elde tutmaya gayret ederler.

Vakıf aynı zamanda haberdar olmak demektir, varlığın anlamını bilmek o bilgiye sahip olmak demektir. Vakıflar, insanların birliktelik oluşturdukları yerdeki ortaya çıkan ihtiyaçlar bilinciyle kurulmuşlardır. Bu kurumlar tüzel veya vakıf insan olarak hizmet etmişler. Vakıf insanlar bütün mesailerini insanlara yardım etmeye, onların hayrına olan işlere hasreder, mülkün gerçek sahibinin Allah olduğunu bilir ve o an için

elinde bulunan malı kamunun yararına harcar, herkesin ondan faydalanması için çalışır. Malıyla birlikte, zamanını ve bilgisini insanların yarına vakfeder. Vakıf insan, insanlara hayırlı ve yararlı olmaya çalışan kişi şeklinde özetlenebilir. Faydalı olmak ve iyilikte bulunmanın insanların ortak amacı olduğu göz önünde bulundurulursa her insan bir bakıma vakıf insandır.

Eğer bir vakıf insan olarak şahsımdan söz edilecekse, çerçevesini çizmeye çalıştığım düşünceyle hareket etme gayretindeyim.

MİA Vakfının kuruluş amacı ve kurulduğu yıl olan 1995’den bu yana yardımlaşmaya verdiği desteklerden bahseder misiniz?

Vakfımızı yaklaşık 28 yıl önce toplumumuzun sağlık, eğitim ve sosyal yardımlaşma alanındaki

ihtiyaçlarını görerek kurduk. İnsanlarımızın yanında durduğumuzu, mutluluklarını veya mutsuzluklarını paylaştığımızı göstermek istedik. İnaniyoruz ki bu topraklar üzerinde elde edilen her kazançta, yoksulun bir payı, bir hakkı vardır. Hak sahiplerine hakkını ve payını vermek bir yükümlülüktür.

Geleneğimizde vakıf kurumları yücelik derecesinde görülür. Bunun ana sebebi vakfın bir hayır kurumu olmasıdır. Bu kurumun çatısı altında bulunan her varlık ve yapılan her iş kamu yararına has kılınır. Vakıf sisteminde bütün gayretler, çalışmalar ve paylaşımlar gönül rızası esasına dayalıdır. Kişisel çıkar ve hırs veya fayda beklentisi olmaz. Tamamiyle insanların lehine olmak üzere özveri ve feragat ilkesiyle hareket edilir.

Vakıf olarak eğitimi birinci sırada desteklenmesi gereken bir alan olarak görürüz. Çünkü eğitimin en kalıcı eserlerden olması bakımından vakıf ruhuna çok uygun düştüğüne inanıyoruz. Yetişmiş insan her şeyin değerini bilir ve onun hakkını verir. Bu amaçla çok sayıda okul binası kurduk. Bunun yanında lise öğrencisi ve üniversite öğrencilerine eğitim bursu vererek gençlerimizin eğitime desteğimizi sürdürüyoruz.

Öte yandan vakıflar aynı zamanda insanların bir araya geldiği veya bir araya getiren kurumlardır. Bu amaçla ihtiyaç sahiplerine bilhassa Ramazan aylarında gıda yardımında bulunmaya özen gösteriyoruz. Hazırladığımız yardım paketlerini ve nakdi yardımlarımızı ihtiyaç sahiplerine ulaştırmaya çalışıyoruz. Artık geleneksel hâle getirdiğimiz iftarlarımızı pandemi nedeniyle ara verene kadar her yıl düzenli olarak yaptık. Özellikle son zamanlarda yaşadığımız afetlerden ve felaketlerden etkilenen insanlarımıza ulaşmaya ve onların ihtiyaçlarını karşılamaya gayret ediyoruz.

İyilik hareketi olan vakıflar, aynı zamanda bereketli bir tohum veya çağrı etkisi yapan kurumlardır. Pek çok hayırsever insanımız bizim vakfımız aracılığıyla insanlarımıza ulaşmaya ve sıkıntılarını gidermeye çalışıyorlar. Bu arada vakfımız aynı zamanda bir köprü görevini de görüyor. Bunun yanı sıra vakıf olarak başka hayır kurumlarıyla elbirliği ederek iyilik kervanını çoğaltmaya ve daha geniş mesafelere ulaşıp insanlara faydalı olmaya çalışıyoruz.

Vakıf olarak hangi alanlarda faaliyet gösteriyorsunuz?

Demim de anlatmaya çalıştığım gibi eğitim bizim için öncelikli bir alandır. Bugüne kadar binlerce öğrenciye eğitim bursu, yüksek lisan ve doktora öğrencilerine araştıma bursu verdik ve vermeye devam ediyoruz. Okul ihtiyacı olan pek çok yerde okul binası yaptık ve yapmaya devam edeceğiz. Mevcut okullarımızda ihtiyaç duyulan eğitim araç gereçlerini temin etmeyi sürdürüyoruz.

Diyarbakır ilimizde yıllar önce Millî Eğitim Bakanlığı tarafından ihtiyaç olarak tespit edilen Diyarbakır merkezde Görme Engelliler Okulu yaptırıldı. Ayrıca Diyarbakır Silvan İlçemizde Ali İhsan Arslan Camii'ni inşa ettik ve ibatede açılmasına vesile olduk. Sosyal ve kültürel faaliyetler de vakfımızın faaliyet gösterdiği diğer bir alandır. Yaşadığımız deprem afeti dolayısıyla birçok şehrimizde sosyal ve kültür merkezleri yıkıldı veya zarar gördü. Yeni merkezler kurulma veya zarar görenleri yeniden ayağa kaldırma faaliyeti içindeyiz, böylece buralarda yaşayan insanlarımızın ihtiyaçlarını karşılamak için çalışıyoruz. Aynı zamanda bu alanda yardım kampanyaları düzenleyerek hayır sever insanların katkıda bulunmalarına aracılık ediyoruz.

En az eğitim kadar önemli olan diğer bir alan da sağlıktır. Sağlık konusunda insanlarımızın ihtiyacına cevap verecek çalışmalar yapıyoruz. Bu amaçla AR-GE faaliyetleri içindeyiz.

Selahattin Eyyubi Camii

Bu çerçevede Ankara'da modern bir yaşam merkezi kurmak istedik. MİA Yaşam Merkezi olarak adlandırdığımız projemiz bünyesinde Engelliler Bakım Merkezi ve Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi şeklinde belirleyerek projemizi tamamladık. Ankara'da projesini gerçekleştirdiğimiz MİA Yaşam Merkezi bünyesinde;

- Engelliler gündüz bakımı,
- Engelliler yatılı bakımı,
- Zihinsel engelliler bakımı ve rehabilitasyonu,
- Kimsesiz çocukların bakım ve eğitimi,
- Yaşlı bakım ve rehabilitasyon,
- Huzurevi

bulunmaktadır.

Biz inanıyoruz ki, toplumun güncel ihtiyaçlarını karşılamak herkese ait bir sorumluluktur. Biz de vakıf olarak üzerimize düşeni yapmaya çalışıyoruz.

Toplumun geleceğini düşünmek ve inşa etmek istikbale hazırlamak toplumsal bir sorumluluktur

inancındayız. Toplumumuz sosyal yardımlaşmaya büyük değer verir. Bir diğer faaliyetimiz de bu alanda oluyor. Malum nüfusumuzun önemli bir kesimi engellidir. Hem engelli insanlarımıza ve ailelerine, yetimlerle diğer ihtiyaç sahiplerine yönelik yardımlar yapıyoruz.

Saydığım alanlardaki faaliyetimizi sadece yurt içinde değil aynı zamanda diğer coğrafyalardaki ihtiyaç sahiplerine de ulaştırmaya gayret ediyoruz. Bu hayırlı işleri artırmak, daha geniş kesimlere ulaşmak bizim temel hedefimizdir.

Kısa zaman önce Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın da teşrifleriyle açılışı gerçekleştirilen Selahattin Eyyubi Camii ve Külliyesi'nin doğuşunu ve açılıştaki duygularınızı öğrenebilir miyiz?

Selahattin Eyyubi Camii ve Külliyesini, bir cami olmanın yanı sıra külliye olarak görmek lazım. Külliye malum caminin de bir bölümünü teşkil ettiği daha komplike yapıyı ifade eder. Konferans salonu, kütüphanesi ve gençlik merkeziyle birçok kültürel

etkinliğe cevap verecek tarzda inşa edilen bu mekân, bir külliye olarak faaliyet gösterecek.

Bu külliye fikrinin Cumhurbaşkanımıza ait olduğunu özellikle belirtmek istiyorum. Aynı zamanda açılışını bizzat yapması Cumhurbaşkanımızın bu Külliye'nin yapılmasından duyduğu memnuniyeti gösterdi. Elbette, Cumhurbaşkanımızın bu yakın ilgisinden dolayı çok mutlu olduğumu söyleyebilirim.

Selahattin Eyyubi Camii ve Külliyesi İstanbul Çamlıca Camii'nden sonra ikinci en büyük cami özelliğini taşıyor.

43.500 m² kapalı alan üzerinde kuluna olan Külliye, 25 bin insanın aynı anda ibadet etmesine imkân veriyor. Yapımı 6 yıl süren Külliye'nin mimarisi Mezopotamya, Selçuklu ve Osmanlı mimari tarzı göz önünde bulundurularak inşa edildi.

Bu muazzam külliye'nin, Diyarbakır şehrinin tarihi boyunca sahip olduğu yere yeni anlamlar ilave edeceğini düşünüyorum. Malum olduğu üzere, Diyarbakır bir kültür, tarih ve maneviyat merkezine ev sahipliği yapmaktadır. Bu bakımdan Diyarbakır'a yakışır nitelikte bir külliye'nin inşa edilmesi şahsen beni son derece memnun etmiştir. Yine bu külliye M. Akif Ersoy'un tabiriyle "Şarkın en sevgili sultanı Selahaddin" in adının verilmesi büyük bir mana ifade ediyor.

Selahattin Eyyubi Camii bir külliye mantığıyla mı yoksa sadece ibadete yönelik olarak mı inşa edildi?

Selahaddin Eyyubi Camii'mizde konaklama haricinde her şey var. Başlangıçta şehrimize yakışır, büyük bir cami inşa etmeyi planlamıştık. İstanbul ve Ankara olmak üzere birçok şehrimizde büyük camiler inşa etme düşüncemiz vardı. Bir arazi tahsisi yapıldı ve geriye kalan tüm işlemleri birebir takip ettim diyebilirim. İnşa sürecinde sadece bir cami olmasından ziyade külliye yapmaya karar verdik. Ve açık kapalı alanımız dahil olmak üzere 25 bin kişinin aynı anda namaz kılabileceği bir mekânı da eserimiz bünyesinde barındırıyor. Büyük bir kapasiteye sahip Kur'an kursu alanımız da var. Kadın girişimcilerimize yönelik ve bazı sosyal aktivitelerin yapılacağı yerlerimiz bulunmakta. İlahiyat okuyan öğrencilerimizin eğitimini pekiştirmelerini sağlayacak adeta medrese eğitimi alacakları dersliklerimiz var. Gençlik merkezimiz de yer

almakta. 800 kişi kapasiteli konferans salonumuz var. Kısacası Diyarbakır'ımıza yakışan bir eser inşa ettik.

Külliye'nin Osmanlı kültüründe örneğin Sultanahmet Camii'nde olduğu gibi akarları yani gelir getirici alanları var mı?

Eserimizin maalesef akarları bulunmamakta. Çünkü bunu düşünmedik. İlerleyen zamanlarda ne olur şu anda kestiremiyorum. Ancak avlu kısmında istenildiği zaman ticari alanlara dönüştürebilecek yerler mevcut.

Vakıf medeniyetimizin yaşatılması ve gelecek kuşaklara aktarılmasının öncüsü olan Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün çalışmalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Vakıflar insanın bütün insanlardan ve içinde yaşadığı toplumdan haberdar olmalarının ürünü kurumlardır. Bir insan haberdar ise kayıtsız kalmaz. Gördüğü güzelliğin devamına çalışır, şahit olduğu sıkıntıya derman bulmak için didinir. Başgösteren huzursuzluğu çözmedikçe sağlıklı bir insanın veya toplumun hayatını sürdürmeyeceğini bilir. Bu yönüyle vakıfları insanlığın huzurunu ve mutluluğunu aynı zamanda devamlılığını sağlayan

bir kurum, hatta bir sistem olarak görmek lazım. Vakıflar insanların ihtiyaçları olan okul, cami, kurs yeri, kütüphane, hastane gibi kurumları yaparak veya yol, köprü, han, kervansaray, çeşme gibi tesisleri inşa ederek bir şehrin inşasında rol oynamış. Bu bakımdan vakıfların yaşatılması sosyal ve kültürel faaliyetlerin devamlılığına destek vermek demektir. Şehirlerin ticaretine katkı sunan bir pazar yerinin veya sosyal bir ihtiyaç olan mezarlıkların yapımına kadar vakıflar birçok alanda varlık göstermiştir. Dolayısıyla hayatın tamamına dokunan yönü var vakıfların. Kısaca vakıflar ekonomik, idari, sosyal ve kültürel alanların hepsinde etkin olmuşlardır. Vakıflar Genel Müdürlüğü, yaptığı hayırlı hizmetlerle, yurt içinde ve yurt dışında ulaştırdığı yardımlarla vakıf medeniyetimizin geleneğini sürdürmesi sevindiricidir. Günümüzde restorasyona ve onarıma muhtaç birçok yapı bulunmaktadır. Bu kültürel varlıklarımızın insanların hizmetine kavuşturulması büyük anlama sahip. Müzeler, kapalı çarşılar, kütüphaneler toplumsal hafızalarımızı oluşturur. Bu yerlerin onarımı

ve halka açılımı, gençlerimize geçmiş ve gelecek arasında köprü olma imkanı verdiği için son derece faydalı buluyorum.

Bir Diyarbakırlı olarak vakıf geleneği olan yardımlaşmanın bölgemizdeki yansımalarını alabilir miyiz? Geçmiş ile günümüzü kıyasladığımızda yardımlaşma kültürü yaşatılıyor mu?

Yardımlaşma bir dostluk ifadesidir. İhtiyaç sahibi birine el kol olmak, göz kulak olmak şüphesiz ki çift taraflı bir sevince ve memnuniyete kapı açar. Güngörmüş, kadim bir gelenek ve tarihe sahip olan Diyarbakır her zaman geleneğine, örfüne sahip çıkıyor, yardımlaşma ve dayanışma da bunlardandır.

Günümüzde yaşanan vakıf geleneğini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Osmanlı döneminde oldukça güçlü bir vakıf medeniyetimiz vardı ve Osmanlı'nın güçlü olduğu zamanlarda vakıflarımız çok daha fazla alanda hizmet veriyordu. Topluma ve gündelik yaşama dair çok önemli işlevleri yürütüyorlardı. Günümüzde ise vakıflarımızın bir kısmının sadece ismi kaldı ve bazılarının hizmetleri azalmakla birlikte halen devam ediyor. Modern yaşamda vakıfların yürüttüğü hizmetlerin çoğunluğunu Devletimiz kurmuş olduğu kurumlar eliyle yerine getiriyor. Maalesef halk arasında durumu iyi olan vatandaşlarımız artık vakıf kurmuyor, bu hizmetlerini dernekler aracılığıyla da yerine getiriyor. Bazı sanayici ve iş adamlarımız zekatlarıyla yardım fonlarını kurdukları vakıflara aktararak hizmetlerini yerine getiriyorlar. Kimisi eğitime kimisi de yardımlaşmaya yönelik hizmet yapıyor. Özellikle de Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında vakıflarımızın önemini bir kez daha anlamış olduk. Vakıf kültürümüz milletimizin genlerinde var. Günümüzde bazı değişimlere uğrasa da faaliyetleri halen devam ediyor. Toplumumuz maalesef değişerek tüketim toplumuna dönüştü. Üzülerek kültürümüzden ve tarihimizden uzaklaştık diyebilirim.

On bir ilimizde hasara yol açan ve milyonlarca insanımızı etkileyen son deprem insanımızın yardımlaşma ve dayanışma duygusunu en üst dereceye çıkardı. Gerek kamu kurumlarımız gerekse şirketlerimiz, insanlarımız elinden gelen yardımı yapmak için seferber oldu. Zorluk ve sıkıntı anlarında olduğu gibi yaşadığımız son afet ve felaketlerde insanların birbirine gösterdiği ilgi, gönülleri birbirine yakınlaştırdı. Diyarbakır'da kamu ve özel kurumların yaşadığımız afetin etkilerini azaltmak için çalıştıklarını görüyorum. Sosyal ve piskososyal sorunları çözümüleme, aile destek hizmetleri, kadınlara yönelik girişimcilik desteği, kurslar ve kültürel etkinliklerin yürütülmesi sevindirici.

“VAKIF ESERLERİNİN AYRILMAZ PARÇASI AHŞAP İŞÇİLİĞİ”

VAKIF ŞEHİR DERGİMİZİN DİYARBAKIR SAYISINDA BÖLGEDE ÇOK SAYIDA BAŞARILI RESTORASYON ÇALIŞMASINDA GÖREV ALAN AHŞAP DOĞRAMA USTASI MUSA ECER’İ KONUK ETTİK. TABİATİ VE DOĞAYI ÇOK SEVDİĞİNİ SÖYLEYEN ECER, MESLEĞİNİN İNSAN SAĞLIĞINA VE ÇEVREYE ZARAR VERMEDİĞİNİ İFADE ETTİ.

Mesleğinize olan ilginiz nasıl başladı?

Mesleğe ilgim tabiatı ve ormana olan sevgimden geliyor. Çünkü tabiat ve doğa insana huzur veriyor. Ayrıca ahşapla uğraşmayı seviyorum. Ahşap günlük yaşamda çokça kullanılan bir malzemedir. Geçmişten günümüze her zaman doğallığı, dayanıklılığı ile tercih edilen bir malzeme olmuştur. Ahşap doğrama kolay işlenebilen, doğal bir malzeme olduğu için insan sağlığına ve çevreye zarar vermemektedir. Bu yüzden ahşap yüzlerce yıldır başta evler olmak üzere camilerimizde, hanlarımızda tercih edilmektedir.

Mesleğinizin gelecek nesillere aktarılması için yanınızda yetişen çırağınız var mı? Ahşap ustalığını öğrenmek isteyenlere hangi tavsiyelerde bulunursunuz?

Yanımda yetişen ve şu anda usta olarak çalışan elemanlarım var. Birisi öz yeğenim. Mesleklerinde çok iyiler, benden sonra bu işe devam edeceklerinden şüphem yok. İşlerini severek

yapıyorlar. Bu da mesleklerini öğrenmelerini kolaylaştırıyor. İşimiz maharet ister. Bunun için temel şey öğrenmeye açık olmaktır. Öğrenmeye açık olmazsanız ve eliniz yatkın değilse ahşap doğrama işiniz zordur. Çünkü her işin başı mesleğini severek yapmaktan geçmektedir.

Vakıf eserlerinin yaşatılmasının öncüsü olan Vakıflar Genel Müdürlüğü ile hangi ortak çalışmaları yaptınız. Diyarbakır özelinde hangi vakıf eserlerinin restore edilmesinde görev aldınız?

Diyarbakır’da çok sayıda tarihi eser bulunmakta. Geçmiş binlerce yıla dayanan her bir sokağı tarih kokan bir şehir. Vakıf eserlerimiz açısından çok zengin bir şehirdir. Bu yapıların

AHŞAP GÜNLÜK YAŞAMDA ÇOKÇA KULLANILAN BİR MALZEMEDİR. GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE HER ZAMAN DOĞALLIĞI, DAYANIKLILIĞI İLE TERCİH EDİLEN BİR MALZEME OLMUŞTUR.

restorasyonunda Vakıflar Genel Müdürlüğü ile beraber çalıştım. Beraber çalıştığımız vakıf eserlerimiz arasında; Ulu Camii, Eğil Peygamberler Türbesi, Fatih Paşa Camii, Melik Ahmet Camii, Hz. Süleyman Camii, Hüsrev Paşa Camii ile daha çok cami ve konakların yapımında doğramacı olarak emeğimiz var. Çevre illerde Vakıflar Genel Müdürlüğü ile çalışmalarımız da bulunuyor.

Türkiye genelinde sizinle aynı mesleği icra eden kaç tane ahşap ustası var?

Birlikte çalıştığımız değerli ustalarımız var. Bu ustalarımızın hepsi birbirinden değerli. Mesleklerinde çok başarılı ve maharetliler. Bu işi yapacaklara tavsiyem, eski yapılara uygun iş yapmaları ve sanatının hakkını vermeleridir.

DİYARBAKIR EFSANELERİ

DİYARBAKIR, BEREKETLİ HİHAL ÜZERİNE KURULAN BİNLERCE YILLIK GEÇMİŞİYLE BİR KÜLTÜR VE MEDENİYET MERKEZİDİR. ŞEHİR, BU ÖZELLİĞİNDEN DOLAYI MEDENİYETLERİN UĞRAK NOKTASI OLMUŞ HİKAYELERE, EFSANELERE KONU OLMUŞTUR.

ALBAT DAĞI EJDERHASI

Eteğinde Ortanca Çeşme'nin bulunduğu Albat Dağı'ndan, bir ejderha çıkmış. Bu çeşmeye kimseyi yaklaştırmayarak, insanları susuz bırakmış. İnsanların çaresizliği karşısında, şehrin beyi eline iki yanı keskin bir kılıç alarak, bu ejderhayı öldürmeye gitmiş. Bey kılıcını iki eliyle ve enine tutmuş. Ejderha burnundan alevler saçarak, derin soluklarla beyi içine çekip yutmuş.

Beyin elinde enine tuttuğu, iki tarafı da kesici kılıç, ejderhayı ağzından, kuyruğuna kadar ikiye parçalayıp öldürmüştü. Bey konağına dönünce, bahçesindeki havuzu sütle doldurtup, hemen soyunarak içine girmiş. Havuzdaki süt, ejderhanın beye bulaşan zehri nedeniyle bir anda kesilip, çökekleşmiş. Bey, süt kesilmeyene kadar, bu süt banyosunu sürdürerek, ejderhanın zehrinden arınmış.

SUZAN (SUZİ) VE KIRKLARDAĞI

Diyarbakır'da Dicle Nehri kenarında, Kırklardağı vardır. Bu Kırklardağı'nın arkasında Kırklar Ziyareti vardır. Çocuğu olmayanlar, buraya gelip dilek dilerler. Bir Süryani zengin ailenin de hiç çocukları olmuyormuş.

Kadın, Kırklar Ziyareti'ne gelip dilek dilemiş, adak adanmış. Bir kızı doğmuş. Adını Suzi (Suzan) koymuşlar. Her yıl doğum gününde, annesi onu süsler, giydiren ve Kırklar'a götürerek, bir kurban kestirmiş.

Suzan böylesine bin nazlarla büyüüp, güzel bir genç kız olmuş. Müslüman komşularının oğlu Adil ile birbirlerine âşık olmuşlar. Yine bir doğum yıl dönümünde, annesi Suzi'yi, hizmetçilerle beraber kurbanını kesmek üzere, Kırklar Ziyareti'ne göndermiş.

Arkalarından habersizce Adil de gelmiş. Hizmetçilerin kurban kesme telaşından yararlanan Suzi, Adil'le beraber, dağın arkasında buluşmuşlar. Kırklar Ziyareti, bu beraberliği bağışlamamış ve ziyaret Suzi'yi çarpmış. Kız On Gözlü Köprü'nün orada, Dicle'de boğularak ölmüş. Suzi'nin ölümünden sonra, Adil de aklını yitirmiş.

SUZAN- SUZİ TÜRKÜSÜ

Kırklardağı'nın yüzü

Karanlık sardı düzü

Ben öleydim

Suzi-Suzi Ziyaret çarptı bizi

Köprüaltı kapkara

Anne gel beni ara

Saçlarım kumlara batmış

Tarak getir de tara

Köprü'nün orta gözü

Sular apardı düzü

Ben öleydim

Suzi-Suzi Dicle ayırdı bizi

ŞİRİNVARELİ PEHLİVAN EFSANESİ

Çermik Kaplıcalarına bir pehlivan gelmiş ve Çermik beyine bir haber gönderip "Ya bana bir rakip bulsun ya da bahşişimi versin gideyim" diye ferman okumuş. Bey bahşiş vermek kolay

ama ona bir rakip bulamazsak beyliğimizin adına gölge düşer diye düşünmüş. Çevreye haber salıp tez elden bir rakip bulunmasını istemiş. Beyin yakınlarından biri "Ben Şirinvaré'de çok güçlü bir çoban gördüm" deyince, bey de hemen bulup getirmelerini emretmiş. Çoban anasıyla helalleşip beyin huzuruna gelmiş. Bey de ona dileğini anlatarak "Ya bu güreşi kazanıp beyliğin şerefini kurtarırısın ya da kellen gider" demiş. Çoban boynu bükük mecbur kabul etmiş. Güreş başlamış. Çoban çok güçlü Pehlivanda çok ustaymış. Bu nedenle öğlene kadar yenişememişler. Başından korkan çoban bakmış olacak gibi değil bir yumruk vurup pehlivanın ciğerini söküp öldürmüştü. Sonuçtan memnun olan bey dileğini sormuş. Çoban da koyunlarını rahatça otlatabilmek için "Sakaltutan otlağı"nın kendisine verilmesini istemiş beyde kabul etmiş. O zamandan beri Sakaltutan otlağı'nın manevi sahibinin bu çoban olduğu söylenir. Burada otlayan koyunların sütlerinin de bol olacağına inanılır.

ZEMBİL SATAN EFSANESİ

Silvan Kalesi'nin kuzey tarafında bir tepe teşkil eden enkaz arasındaki burcun adına halk "Zembilfüroş" burcu demektedir. Bunun bir efsanesi var.

Vaktiyle Silvan Kale burçlarının birinde yaşayan, geçimini zembil satmakla temin eden evli bir adam varmış. Bu çok güzel yapılı melek gibi bir adammış. Şehrin sokaklarını gezerek zembil satmakta iken bir gün hükümdarın karısına rastlamış. Hükümdarın karısı, bu erkek güzeli adama aşık olmuş. Ne kadar zembili varsa alacağını, hepsini alıp sarayına getirmesini söylemiş. Adamda o gün ne kadar zembili varsa yükleyip saraya götürmüştü. Onu bekleyen hükümdarın karısı bütün zembilleri almış ve adama aşkıını açıklamış. Kendisine her türlü yapmaya hazır olduğunu, yeter ki, aşkıına cevap vermesini dilemiş. Zembil satan, evli olduğunu, böyle bir günah işlemeyeceğini beyanla ret cevabı vermiş. Kadın asılmalarına devam etmiş, bir sonuç alamayacağını görünce, başka bir çare düşünmüş. Bir gün zembil satanı gizlice takip ederek, Kaldığı burcu öğrenmiş. Kendisi evde yokken karısına giderek durumu anlatmış ve "Sadece bir gece ben senin yerine geçeyim", "Sen başka yerde kal, sana ölünceye kadar kocan ve çocuklarına rahat geçinebileceğiniz kadar para veririm" diyerek kadıncağızı kandırmış. Onun elbiselerini giyerek, geceyi beklemiş. Zembil

satın, gece evine gelip karısının yatağına girince hal ve tavırlarından koynundaki kadının kendi karısı olmadığını anlamış ve hemen sokağa fırlamış hükümdar karısı peşine düşmüştü. Zembil satan, bu kadının elinden başka bir kurtuluş yolu olmadığını anlayınca kendini bugün adını taşıyan burçtan aşağı atarak paramparça olmuş. Ona aşık kadında kendini peşinden atarak ölmüştü. O günden bugüne burca zembil füroş (zembil satan) burcu denmektedir.

**EFSANELER, SÖYLENCER, MİTOLOJİLER...
GERÇEĞİN VE HAYALİN SINIRLARININ NEREDE
BAŞLAYIP NEREDE BİTTİĞİNİN TAM MANASIYLA
ÇÖZÜLEMEDİĞİ BİR SÜRÜ HİKÂYEDİR. ŞEHİR
EFSANELERİNİN PEŞİNDE KOŞMAYI SEVENLER İÇİN
DİYARBAKIR'A UZANIYOR BU KEZ YOLUMUZ. VE BU
EFSANELERİN HEPSİ BİRBİRİNDEN İLGİNÇ...**

T.C.

VAKIFLAR

GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1048 VAKIF ENERJİ

★★★★★

VAKIF İNŞAAT
RESTORASYON VE TİCARET A.Ş.

KUVEYTÜRK
KATILIM BANKASI A.Ş.

KODU TARAYIN

PARA GÖNDERİRKEN BİLE

PARA ÖDEMEKTEN SIKILMADINIZ MI?

Kodu okutup görüntülü görüşmeyle hemen Vakıf Katımlı olun, Havale, EFT ve FAST işlemlerinize* para ödemekten kurtulun!

* Dijital kanallarımızdan yapılacak işlemlerde geçerlidir.

VAKIF KATILIM

Ortak geçmiş, ortak gelecek.

0850 202 1 202 | 444 44 77 | vakifkatilim.com.tr